INTERNATIONAL MANAGEMENT and SOCIAL SCIENCES CONFERENCE

ABSTRACT BOOK

ISBN: 978-625-00-9323-8

April 23-24, 2022 İstanbul Turkey

9th International Management and Social Sciences Conference

April 23-24, 2022 İstanbul / Turkey

Abstract Book

ISBN: 978-625-00-9323-8

UYSAD CONFERENCE-2022

Organization Committee

Prof. Dr. Makbule Meziyet ARI, Bilgi University, Turkey.

Prof. Dr. Hakeem KASEM, Deakin University, Australia.

Prof. Dr. Naim KAPUCU, University of Central Florida, USA.

Prof. Dr. Keneş USENOV, Jalal-Abad State University, Kyrgyzstan.

Prof. Dr. Vincent Gabriel NYOYOKO, Akwa Ibom State University, Nigeria.

Doç. Dr. Mehmet KÖK, Atatürk University, Turkey.

Doç. Dr. Saadet GANDİLOVA, Devlet İktisat University, Azerbaijan.

Doç. Dr. Deniz Beste Çevik KILIÇ, Balıkesir University, Turkey.

Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN, Akdeniz University, Turkey.

Doç. Dr. Gülcamal RISKULOVA, Jalal-Abad State University, Kyrgyzstan.

Dr. Cengiz MENGENCİ, Uluslararası Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Dergisi

Dr. Leyla DERVİŞ, Akdeniz University, Turkey

Dr. Vakkas ARSLAN, Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, Turkey

Dr. Kıyal Kamchybekova ABDİRAİM, Dicle University, Turkey.

Dr. Özlem NEMUTLU, Manisa Celal Bayar University, Turkey

Scientific Committee

Prof. Dr. Makbule Meziyet ARI, Bilgi University, Turkey.

Prof. Dr. Naim KAPUCU, Merkez Florida University, ABD.

Prof. Dr. Bakıt ATANTAEVA, Şakarim Semey Devlet University, Kazakhistan.

Prof. Dr. Nzelibe Grace CHINELO, University of Abuja, Nigeria.

Prof. Dr. Hakeem KASEM, Deakin University, Avustralia.

Prof. Dr. Rovshan ALİYEV, Bakü Devlet University, Azerbaijan.

Prof. Dr. Keneş USENOV, Jalal-Abad Devlet University, Kyrgyzstan

Prof. Dr. Vincent Gabriel NYOYOKO, Akwa Ibom State Universty, Nigeria.

Prof. Dr. Bürküt DARBANOV, Jalal-Abad State University, Kyrgyzstan.

Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN, Akdeniz University, Turkey.

Doç. Dr. Deniz Beste Çevik KILIÇ, Balıkesir University, Turkey.

Doç. Dr. Saadet GANDİLOVA, Devlet İktisat University, Azerbaijan.

Doç. Dr. Mehmet KÖK, Atatürk University, Turkey.

Doç. Dr. Aykut EKİYOR, Gazi University, Turkey.

Doç. Dr. Gülcamal RISKULOVA, Jalal-Abad State University, Kyrgyzstan.

Doç. Dr. Nadejda ÖZAKDAĞ, Afyon Kocatepe University, Turkey.

Doç. Dr. Erlan BAKIEV, American University of Central Asia, Kyrgyzstan.

Doç. Dr. Elnare SAMEDOVA, Azerbaijan Devlet İktisat University, Azerbaijan.

Doç. Dr. Hilale CAFEROVA, AMEA İdare Institute, Azerbaijan.

Doç. Dr. Gülsüm GÜRLER HAZMAN, Afyon Kocatepe University, Turkey.

Doç. Dr. Gadir BAYRAMLI, Devlet İktisat University, Azerbaijan.

Dr. Ali DAŞMAN, İstanbul Kültür University, Turkey.

Dr. Nurhodja AKBULAEV, Devlet İktisat University, Azerbaijan.

Dr. Leyla DERVİŞ, Akdeniz University, Turkey.

Dr. Özlem NEMUTLU, Manisa Celal Bayar University, Turkey.

Dr. Kıyal Kamchybekova ABDİRAİM, Dicle University, Turkey.

Dr. Gülmira SATIBALDIEVA, Jalal-Abad State University, Kyrgyzstan.

Dr. Oktay GULİYEV, Azerbaijan Devlet İktisat University, Azerbaijan.

Dr. Gülbarçın OROZBAEVA, Jalal-Abad State University, Kyrgyzstan.

Contents

Organization Committee 4

Scientific Committee 4

Contents 6

Identifying The Psychological Factors Leading to The Suicide of The Main Character in Paulo Coelho's Veronika Decides to Die From The Freudian Perspective 9

Covid-19 Pandemi Sürecinde YKS Tarihlerinin Değiştirilmesinin Öğrenciler Üzerindeki Etkisinin Kaos Kuramı Açısından Değerlendirilmesi 10

Turkmen Felt Patterns and Their Meaning 11

2014 Sonrası Avrupa Birliği Güvenliğine Politik Bir Bakış ve Türkiye'nin Avrupa Savunmasındaki Rolü 12

Kooperatif Gazetesi Ekseninde Kıbrıslı Türklerde Kooperatifçiliğin Gelişimi Ve İsmet Kotak Üzerine Bir Değerlendirme 13

The Moderating Influence of In-Group Collectivism on Social Loafing 14

High School Students' Motivations and Expectations in Learning English in Private Schools in Kosovo 15

Bakü Devlet Üniversitesinde Pandemi Sürecinde Online Eğitimin ve Akademik Ortamın Düzenlenmesi 16

Estimating Fiscal Multipliers it Turbulent Times: The Case of Bulgaria 17

Literary Komisia (Society) of Shkodra and The Drafting of Spelling Rules for A Unified Albanian Language 18

Küreselleşme ve Değişimin Etkisinde Okul Yöneticiliği Politikalarının Yeniden Yapılandırılması .. 19

Okul Yöneticileri Nasıl Konuşuyor? Öğretmenlerin Gözünden Bir Değerlendirme 21

Yöneticilerin Teknoloji Liderliğine İlişkin Rollerinin İncelenmesi 22

The İmpact of Social Entrepreneurship on Economic Growth And Comparative Analysis of Foreign Models of Social Entrepreneurship And Their Application İn Kazakhstan 24

Kamu Kurumlarında Hizmetkâr Liderlik ve Personel Üzerindeki Etkileri: Kamu Hizmeti Motivasyonu ve Bürokrasinin Aracılık Rolü 26

Gösteri Dünyasının, Gençlerin Dini Yaşantılarına Etkileri 27

KKTC'deki Sendikacılık Faaliyetlerinin Toplumsal Fayda Bağlamında Değerlendirilmesi 28

Hemşire Yetersizliği ve Sonuçları 29

Avukatların Problem Çözme Becerilerinin ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi: Isparta İli Örneği 30

Bilgi Paylaşımı ve Tedarikçiye Duyulan Güvenin Tedarik Zinciri İzlenebilirliğine Etkisi 32

Azerbaycan'a Karşı Ermeni Toprak İddialarının Tarihinden 34
Yalın Üretim ve Doğal Taş İşletmelerinde Uygulanması 35
İbâziyye Mezhebinin Abdullah b. İbâz'a Nispeti ve Sebepleri 36
Kitlesel Prestij Markası Algılamaları Etkileyen Psikolojik Faktörler ve Sonuçları: Akıllı Saat Markaları Üzerine Bir Araştırma 37
Koronavirüs Pandemisi Zamanında Elektronik Ticaretin Tüketicilerin Satın Alma Niyetleri, Alışveriş Yönelimleri ve Tüketici Davranışları Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi 39
Büyükşehir Belediyelerine Yönelik Sayıştay Denetimlerine İlişkin Genel Değerlendirme 40
Klasik Türk Şiirinde Devlet Adamlığı Yönüyle Merzifonlu Kara Mustafa Paşa 41
Kara Mustafa Pasha of Merzifon with the Aspect of Statesmanship in Classical Turkish Poetry . 41
Divan Şiirinde 17. Yüzyıl Sadrazamlarının Devlet Adamlığı Özelliği Olarak Akıllılık 42
Gösteri Çağı İnsanının Zihniyet Dönüşümü 43
Yeni Bir Toplumsal Birikim Kümesi Olarak Çokluklar ve Küresel "İmparatorluk" Kavramı 44
Haber Araştırmalarında Tarihsel Dönüşüm: Farklılıklar ve Benzerlikler 45
İnanç Temelli Terör Saldırılarının Haberleştirilmesi: Yeni Zelanda ve Sri Lanka Saldırıları Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme 46
Dünyadan Örneklerle Dijital Abonelik Sistemleri 47
Anadolu Üniversitesi Açık ve Uzaktan Öğrenme Sistemi İçin Geleceğin Resmi 48
Psychological Factors That Influence Masstige Brands Perceptions and Its Results: A Research on Smartwatch Brands 49
The Role of the EU and NATO in the Change of Security Dynamics in the Western Balkans After the 51
Cold War 51
Alüminyum Sektöründe ISO 500'de Yer Alan Şirketlerin İnternet Siteleri ve Yayınladıkları Sürdürülebilirlik Raporları Üzerine İçerik Analizi 52
Covid-19 Öncesi ve Covid-19 Dönemi Perakende Ticaret Şirketlerinin Performans Analizinin Karşılaştırılması 54
Dede Ömer Rûşenî Külliyâtında Erken Azeri Türkçesi Özellikleri 55
Sözün Arka Planına Ulaşma Çabalarında Yeni Metodolojik Alternatifler: Tezevvuk Metodu 56
Temel Hak ve Hürriyetler Bakımından Locke'un Siyasal Düşüncesinde Siyasal İktidarın Meşruiyeti 57
Montesquieu'nun Siyasal Düşüncesinde Akıl ve Yasa 58
Azerbaycan'ın Milli Hallarında Renk Sembolleri 60
Covid 19 Salgını İle Birlikte Artış Gösteren Dijital Bağımlılık Türlerine Genel Bir Bakış 61
Violation of Child Rights: A Case of Child Workers in Wheat and Corn Plantation 62

Assessment of Smartphone Addiction Among Adolescents and its Impact on Family Life 63

Challenges in the Effective Utilization of Information Communication Technologies among the Small Farmers 64

Impact of COVID-19 on Industrial Labor Livelihood in District Faisalabad 65

Socio-Economic Impacts of COVID-19 on Families in Faisalabad City 66

Youth Perception about Fast Food Consumption: A Study of District Faisalabad 67

Özel Öğretim Kurumlarındaki Temel Eğitime Yönelik Çalışmaların İncelenmesi 68

Yetenek Yönetimi Üzerine İlkokul Yöneticilerinin Görüşleri 69

Historical And Religious Monuments of Azerbaijan and Armenian Forces 70

The Main Perspectives of Journalism Ethics in the Era of Social Media 72

Metaverse'e Yatırım Yapılır mı? Bilgiyi Benimseme Modeli Bakış Açısı İle Algılanan Riskin Satın Alma Niyetine Etkisi 73

Türkiye'de Şube Bankacılığı: Mevcut Durumu, Performans Göstergeleri ve Geleceği 75

Muhasebe Meslek Mensubu Adaylarının İhbarcılık Niyet ve Nedenlerinin İncelenmesi: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Örneği 76

2019-2021 Sırasında Dünyada Turizm Politikası Alanında Yapılmış Yayınların Bibliyometrik Analizi 77

Yönetim Bilişim Sistemlerinde Siber Güvenlik Yaklaşımları 78

Potansiyel Muhasebe Meslek Mensuplarının Etik Değerlere Yatkınlıklarının İncelenmesi: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Örneği 79

Küresel Ekonomik Yapı ve Pandemi Süreci 80

The Role of Digital Platforms in Effecting The Level of Depression Among People During Covid-19 81

Kurumsal Yönetim ve Risk Yönetim İlişkileri 82

Küreselleşen Dünyada Gelir Adaletsizliği 83

Pandemi (Covid-19) Sonrası Tüketici Davranışlarındaki Değişim ile İlgili Bir Derleme Çalışması .. 84

Identifying The Psychological Factors Leading to The Suicide of The Main Character in Paulo Coelho's Veronika Decides to Die From The Freudian Perspective

Dr. Muzaffer Zafer AYAR
Karadeniz Technical University
School of Foreign Languages, Trabzon, Turkey
ORCID: 0000-0003-4508-2452

Fatmanur DEMIR (Senior Student)
Karadeniz Technical University
English Language and Literature, Trabzon, Turkey

Abstract

Suicide, which is considered one of the most common problems of modern and postmodern societies, is a socio-psychiatric phenomenon existing in every society or culture. In the past, the concept of suicide was only included in psychiatry; however, with an increasing awareness of some social factors behind suicide, it is now being tackled from a sociological perspective. The modern man, all alone in the hustle and bustle of daily life as an individual, is detached from their past, alienated and unfettered from values. With the second half of the twentieth century, changes in relationships and lifestyles of modern society begin to be more apparent in postmodern culture. Expectations for the future dramatically decline in this period. The notion of absolute nothingness is now clearly seen in every aspect of human life. All these elements affect humans' inner peace and cause physical, mental, and psychological deterioration. *Veronika Decides to Die*, written by Paulo Coelho in 1998, deals with the psychological journey of a young woman who loses her motivation to live and attempts suicide. Coelho, based on his own life experiences, reveals the psychological transformations of the main character Veronika, whose suicide attempt fails. Therefore, both the conflict between life and death and the conflict between self and society are highly significant to analyze some possible reasons for the suicidal behaviors of Veronika. In this respect, this paper intends to analyze the novel from the psychoanalytic perspective of Sigmund Freud, the founder of psychoanalysis. The psychological and environmental motivation behind the suicide attempt will be clarified with Freudian psychology theory of life (Eros) and death (Thanatos) instincts, and its relation to id, ego, and superego.

Keywords: Life instinct, death instinct, id, ego, superego, suicide

Covid-19 Pandemi Sürecinde YKS Tarihlerinin Değiştirilmesinin Öğrenciler Üzerindeki Etkisinin Kaos Kuramı Açısından Değerlendirilmesi

Öğr. Gör. İsmail Hakkı ÇALIŞKAN
Milli Savunma Üniversitesi

Doç. Dr. Yıldız ÖZTAN ULUSOY
Kocaeli Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı pandemi sürecinde iki defa değiştirilen YKS oturum tarihleri ve eğitim süreçlerindeki değişimin öğrenciler üzerindeki etkilerini kaos kuramı açısından değerlendirmektir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenolojik araştırma modelinde yapılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Çalışma özel ve devlet okullarında öğrenim gören 9 12. sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda kodlar, alt kategoriler ve kategoriler oluşturularak veriler analiz edilmiştir. Elde edilen veriler sonucunda öğrencilerin sınavın ileri tarihe alınmasını bir kaos durumu olarak görmedikleri ve olumlu algıladıkları ancak sınavın geri tarihe alınmasını kaos durumu olarak değerlendirdikleri ve olumsuz karşıladıkları, uzaktan eğitime geçilmesini olumsuz karşılamalarına rağmen bir kaos durumu olarak algılamadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin sadece bir tanesinin kaos kuramına göre öz-düzenleme evresinde olduğu gözlemlenmiştir. Kalan öğrencilerin kaotik geçiş, kaosta düzen ve kaostan düzen aşamalarında olduğu belirlenmiştir. Bu kapsamda öğrencilerle özellikle beklenmeyen durumlarla karşılaştıklarında kariyer psikolojik danışmanlığında kaos kuramı ile çalışılmasının uygun olduğu önerilmektedir

Anahtar kelimeler: Kaos Kuramı, YKS.

Turkmen Felt Patterns and Their Meaning

Ayna Baymuradova, Senior Instructor

Institute of International Relations of the MFA of Turkmenistan

Abstract

Ancient patterns on carpets, rugs, felts, ceramics, architectural monuments are the most important source for studying of ethnography, finding-out of some elements of ethnogeneses, and for more deeply study of the historical way passed by the Turkmen people.
The wide use of felt products by Turkmens, as well as by other peoples of Central Asia, is the tradition closely connected with character of the national life.
It is possible to count not less than thousand patterns on felts, each of which, carries in itself absolutely concrete mean. The felt patterns, evolving through many centuries, personified philosophy, ideology, the spiritual world of the Turkmen people.

2014 Sonrası Avrupa Birliği Güvenliğine Politik Bir Bakış ve Türkiye'nin Avrupa Savunmasındaki Rolü

Merve DEMİR
İstanbul üniversitesi

Özet

Savuma sanayi, ulusal güvenliğin sağlanmasında temel bir yapı taşıdır. Bununla beraber topyekûn sanayinin de bir bileşkesi olarak mevcuttur. Bir bütün olarak sanayileşmenin ve kalkınmanın ayrılmaz bir parçasıdır. Bu haliyle ulusal güvenliğe, refaha ve büyümeye katkı sağlayan savunma sanayi, politik bir perspektiften de hayati derecede önem taşımaktadır. Dünya tarihinin gördüğü iki büyük savaş ve hemen ardından gelen Soğuk Savaş yılları Avrupa Birliği ve Türkiye açısından savunma sektörünün ehemmiyetini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Gerek ulusal güvenliğin gerekse kalkınmanın pek çok alanında savunma sanayine duyulan ihtiyaç, ona yönelik politikaların oluşumunda çok boyutlu yapıyı gerekli kılmaktadır. Bu çalışma ile AB'de savunma sektörüne ayrılan payın kalkınma hamlelerini zedelediği ya da aksine onun ekonomik aktivitenin önemli yüklenicilerinden biri olduğu yaklaşımlarından hangisinin öne çıktığının analizi amaçlanmaktadır. Bu analiz ise karşılaştırmalı yöntemle ele alınmıştır. 2014 sonrası Avrupa Birliği'nde savunma sektörünün yaşadığı dönüşümün kaynağına odaklanılan çalışmada, AB'nin GSYH içinde askeri harcamalarının payı ile askeri harcamaların toplam hükümet harcamaları içindeki payına, savunma alanında yapılan istihdama ve bu alanda yapılan yatırımlara bakılacaktır. Çalışmanın sonucunda, Türkiye'nin Soğuk Savaş döneminde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin çevrelenmesine olan desteği, Balkanlarda yaşanan iç çatışmalarda bölgeye asker göndermesi, AB'nin bölgesel güvenlik anlamında kurduğu kurumlara katılmaktan yana inisiyatif aldığı, Polonya gibi hem AB hem de NATO üyesi olan ülkelere silah satışı yapması ve Rusya-Ukrayna arasında yaşanan krizde arabulucu rolünü önemli oranda gerçekleştirebilmesi gibi AB'nin güvenliği açısından birçok olaya önemli katkısı olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Savunma Sanayi, Kalkınma, Savunma Harcamaları, İstikrar

Kooperatif Gazetesi Ekseninde Kıbrıslı Türklerde Kooperatifçiliğin Gelişimi Ve İsmet Kotak Üzerine Bir Değerlendirme

Devran AKBAYRAM
Dokuz Eylül Üniversitesi
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enst.
Doktora Öğrencisi
ORCID: 0000-0001-9084-4984

Özet

1 Nisan 1955 EOKA teröründen başlayarak, Türkiye'nin garantör devlet olarak 20 Temmuz 1974'te adaya müdahalede bulunduğu güne kadar geçen 19 yıllık dönem incelendiğinde öne çıkan isimlerin başında İsmet Kotak gelecektir. İsmet Kotak, Mağusa özelinden başlayıp Kıbrıs geneline yayılan bu mücadelenin her alanında kendisine yer bulmuştur. Dönemin kısıtlı imkânlarına rağmen, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal'in izinden giderek, Kıbrıs Türk halkını çağdaşlaştırmayı ve geliştirmeyi amaç edinmiştir. Kendisini her zaman gazeteci-yazar olarak tanımlayan Kotak, girdiği her işte mutlaka bir gazete veya dergi çıkararak, hem faaliyetleri hem de yazılarıyla Kıbrıs Türk halkına ulaşmaya çalışmıştır. Bu gazetelerden biri de Kooperatif Gazetesi'dir. 1963'te Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun olup adaya döndüğünde, Rum engellemeleri nedeniyle Dışişleri Bakanlığı'nda göreve başlayamamış; Mağusa Kooperatif Bankası müdürü olmuştur. Sonraki süreçte Kıbrıslı Türklerin ilk ve son Kooperatif Bakanı olmuştur. Bu sırada Kooperatif Gazetesi'ni de çıkararak, Kıbrıs Türk halkına Türkiye'den ve dünyadan örneklerle Kooperatifçiliği anlatmaya ve Kıbrıs Türk ekonomisini geliştirmeye çalışmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kıbrıs, Kıbrıslı Türkler, Kooperatifçilik, İsmet Kotak

An Evaluation on The Development of Cooperativity In Turkish Cypriots and Ismet Kotak in The Axis of Cooperative Newspaper

Abstract

Examining the 19 years from the terror of EOKA on April, 1955 to the period when Turkey intervened on the island on July 20, 1974 as a guarantor state İsmet Kotak will be at the forefront of the prominent names. In this struggle starting from specialty of Magusa and spreading across Cyprus İsmet Kotak found himself a place almost everywhere in this difficult process. Despite the limited opportunities of this period, he followed Mustafa Kemal Ataturk and all kinds of his innovations. He aims to modernize and develop Turkish Cypriots. Kotak always described himself as a journalist-writer and has published a newspaper or magazine and tried to reach the Turkish Cypriot people. One of these newspapers is Kooperatif. When he graduated from Ankara University he couldn't start his job at Ministry of Foreign Affairs due to blockades of Greek Cypriot, but he became the manager of Famagusta Cooperative Bank. In the next process he became the first and last Cooperative President of the Turkish Cypriots. He started to publish the Newspaper here and tried to explain cooperatives by giving examples from Turkey and the World and develop the Turkish Cypriot economy.

Key Words: Cyprus, Turkish Cypriots, Cooperatives, İsmet Kotak

The Moderating Influence of In-Group Collectivism on Social Loafing

Selami KOÇAL
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Yönetim ve Organizasyon Bölümü
Doktora Öğrencisi
ORCID: 0000-0001-5256-4033

Abstract

Social loafing is the motivation of individuals to exert less effort when working in a collective fashion rather than an individual or coactive one. This effect has been widely discussed in terms of its importance, generalizability, mitigating and coping strategies, and consequences on working life. In addition, some conditional factors have been found to moderate the extent to which individuals take part in social loafing, but very little research has inquired about the influence of personal differences on social loafing. This study examines whether cultural context, particularly in-group collectivism, moderates social loafing. Since 1980, culture and its consequences (Hofstede, 1980) has become a very powerful variable in most social and organizational studies. However, after Hofstede's seminal work, so many researchers studied this phenomenon (culture) and came up with some specific version of it, one of which is in-group collectivism. In this study, as an independent variable, House et al.'s (2004) in-group collectivism cultural value will be experimented with the course of understanding and explaining its causal impact on social loafing and hence performance. It is hypothesized that individuals, unlike individuals with low in-group collectivistic cultural values, with high in-group collectivist cultural values will be less likely to loaf.

Keywords: social loafing, culture, in-group collectivism, reduced effort, GLOBE, Latane

High School Students' Motivations and Expectations in Learning English in Private Schools in Kosovo

Donjete LATIFAJ, PhD. Candidate
South East European University
Macedonia

Abstract

This study aims to understand the motivation, needs, and expectations of Kosovo high school students in learning English in an efficient and effective manner in private English studios/schools. Fifty students participated in completing a questionnaire reflecting their perceptions of learning English, and the factors that motivated them to register in private schools that offer English tutoring. In addition to that, the researcher was also focused in knowing the opinion of the private English schools offering English language courses in order to have a more qualitative approach to the results. In order to identify the Critical Success Factors of private English schools, five interviews were utilized with school directors that are currently operating in Kosovo and that accepted to be part of this research. As such, the school directors stated that a school must provide the customer with an attractive environment of learning, must have qualified staff, must focus on providing great conditions and human resources, must organize in/out activities related to learning the language, consider the best methods of assessing students' progress, invite or recruit native speakers of English in classes and look at the most contemporary teaching methods. The results of this survey contributed in identifying the types of motivation that students possess in learning English. But also, on the identification of the challenges, needs, and opportunities for future growth of the existing and new schools.

Key words: motivation, intrinsic, extrinsic, instrumental, integrative, foreign language learning, critical success factors

Bakü Devlet Üniversitesinde Pandemi Sürecinde Online Eğitimin ve Akademik Ortamın Düzenlenmesi

Doç. Dr. Alemdar BAYRAMOV
Azerbaycan, Bakü Devlet Üniversitesi
Kütüphanecilik-Enfarmasyon Fakültesi Dekanı

Özet

Azerbaycan'ın ilk üniversitesi olan Bakü Devlet Üniversitesi, ülkemizde eğitim ve bilimin gelişmesine önemli katkılarda bulunmuştur. Sovyet döneminin baskılarına rağmen Üniversite Azerbaycan'da milli ruhu taşıma misyonunu onurlu bir şekilde devam ettirmiştir. Bakü Devlet Üniversitesi, bağımsızlık yıllarında Azerbaycan'da bilim ve eğitimin gelişmesinde rolünü sürdürmektedir. Bugün Üniversite, uluslararası ve ulusal işgücü piyasası için rekabetçi profesyoneller yetiştirmektedir. 2019 yılının başından itibaren tüm dünyayı etkisi altına alan ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilen Coronavirüs (COVID-19) hastalığı eğitim alanında da birtakım zorluklar yarattı. Tüm zorluklara rağmen Bakü Devlet Üniversitesi'nde öğretim süreci ve araştırma faaliyetleri devam etmektedir. Şu anda, Üniversite personelinin yüzde 90'ından fazlası aşılanmıştır ve geleneksel öğretime geri dönecekleri günü sabırsızlıkla beklemektedir. Ayrıca geleneksel eğitimin artık kısmen restore edildiğini de belirtmek gerekir. Pandemi sırasında Bakü Devlet Üniversitesi'ndeki eğitim sürecini yenilikçi bir şekilde düzenlemek için "BLACKBOARD" adı verilen bir sistem tanıtıldı. Bu sistemin başlıca avantajları, sistem üzerinden öğrencilerin bilgilerinin değerlendirilmesi, derslerin video kaydı, mobil uygulama aracılığıyla bilgiye daha rahat erişim, öğrenci ve öğretmen etkinliğinin analizi vb. gösterilebilir. Pandemi sürecinde Üniversitedeki eğitim sürecinin online olarak düzenlenmesine yardım amacı ile akademik personel ve öğrencilerin yetiştirilmesi alanında önemli çalışmalar yapıldı, bu konuda dersler ve konferanslar düzenlendi. Pandemi sürecinde eğitim sürecinin devam etmesiyle birlikte Bakü Devlet Üniversitesi'ndeki akademik ortam da işlemeye devam etti. Bu dönemde çeşitli konularda uluslararası ve ulusal onlarca konferans ve sempozyum düzenlendi. Bu konferanslarda güncel konular tartışıldı, pratik sonuçlar alındı. Şu anda, Azerbaycan'da koronavirüs (COVID-19) ile enfekte olan insan sayısındaki keskin düşüş, geleneksel eğitimin restorasyonuna yol açıyor. Ancak pandemi sırasında kullanılan çevrimiçi platformların kullanılması ve bu alanda kazanılan deneyimler gelecekte uluslararası bilimsel konferans ve diğer etkinliklerin düzenlenmesinde, uluslararası akademik ortamın geliştirilmesinde faydalı sonuçlar doğurabilir.

Estimating Fiscal Multipliers it Turbulent Times: The Case of Bulgaria

Assoc. Prof. Ph.D Victor Yotzov

University of National and World Economy

Sofia, Bulgaria

Abstract

The last 15 years have been marked by significant events and changes in the economic development of both the world and Bulgaria. The global financial crisis was followed by a debt crisis that almost overlapped with the COVID 19 induced crisis. We are currently at the beginning of a new crisis caused by Russia's military operation in Ukraine and related sanctions, which are having a negative impact on the whole world. The vast majority of calculations of fiscal multipliers use the well-known VAR methods, or are based on DSGE models, but they experience serious difficulties in the presence of strong external shocks. Here we offer a simpler way to assess the effect of government spending on economic activity. The proposed approach is particularly suitable for economies characterized by a high degree of openness, such as Bulgaria. Another argument in favor of the proposed approach is the lack of active monetary policy, which is assumed, especially in the DSGE models. The multipliers calculated in this way have higher values and highlight the special role of foreign trade flows in the process of fiscal multiplication.

Literary Komisia (Society) of Shkodra and The Drafting of Spelling Rules for A Unified Albanian Language

Prof. Dr. Meleq SHOPI

"A.Xhuvani" University, Elbasan

Abstract

The Renaissance era brought great breakthroughs to the culture of Albanians, especially in the delivery of Albanian language, which was testimony of the Albanian community, and served as a tie that would unite all Albanians, regardless of their place and religion. The Congress of Monastery (1908), in the late 19th and early 20th centuries, which was an important historical assembly for the creation of a single Albanian alphabet, was followed by another historic event of national value. The so called Literary Komisia (Society) of Shkodra (1916-1917), indeed would become first scientific institution of the country, and thus, this article reflects the continuous work and contribution carried and given by the Albanian scholars and patriots for a unified and single Albanian language. Seen from this perspective, the article will analyze and discuss two main issues, which were part of the focus of this society: one refers to the choice of Elbasan-ishte as "*a bridge between dialects*", as Luigj Gurakuqi says, and the other refers to solution of spelling issues through the drafting of orthography rules. In short, it was the Literary Komisia of Shkodra which operated in Shkodra from 1916 to 1917, that led to the process of linguistic convergence, and paved the way for a series of important events for the future of the Albanian language, but also for the Albanian people wherever they live.

Key words: Literary Komisia of Shkodra, unified literary language, dialect, phonetic principle, Orthography.

Küreselleşme ve Değişimin Etkisinde Okul Yöneticiliği Politikalarının Yeniden Yapılandırılması

Dr. Fatih BAYDAR
Milli Eğitim Bakanlığı, Okul Müdürü
İstanbul, Türkiye
ORCID: 0000-0001-5090-4874

Özet

Okulun amaçlar doğrultusunda işlevlerini yerine getirebilmesinde okul yöneticisinin sorumluluğu ve artan etkisi daha belirgin hale geldikçe, karar vericiler ve politika yapıcıların okul yöneticilerine yönelik bakış açılarında önemli değişimler meydana gelmiştir. Bu nedenle küreselleşme ve değişim sürecinde okul yöneticilerinin yetiştirilmesi, seçilmesi ve atanmasına ilişkin politikaların gözden geçirilmesi önem teşkil etmektedir. Bu çalışmada küreselleşme ve değişimin etkisinde okul yöneticiliği seçme, yetiştirme ve atama politikalarının gözden geçirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla yarı yapılandırılmış görüşme formu geliştirilmiş ve katılımcılara uygulanmıştır. Elde edilen veriler, nitel analiz programı kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada seçkisiz örnekleme yöntemlerinden Amaçlı Örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında İstanbul İli Kartal, Maltepe ve Sultanbeyli ilçesinde görev yapan 15 eğitim yöneticisi oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde katılımcılarla yüz yüze görüşme yapılmıştır. Araştırma verilerine göre, Türkiye'de eğitim yöneticilerinin seçilmesi, yetiştirilmesi ve atanması süreçleriyle ilgili eğitim yöneticilerinin görüşleri ile oluşturulan tema ve alt temalara yer verilmiştir. Bu konuda katılımcıların en çok vurguladığı husus, eğitim yöneticiliği politikalarında yaşanan karmaşıklık ve yetersizlik olmuştur. Bulgulara göre, Milli Eğitim Bakanlığının son yıllarda oldukça sık değişimler yaptığı ve bu durumun eğitimde karmaşa meydana getirdiği ifade edilmiştir. "Yeni yönetim anlayışı" temasında katılımcılar, eğitimde ortaya çıkan yenilikleri okul müdürlerinin takip etmeleri gerektiğini ifade etmiş ve bu yenilikleri yönetim süreçlerinde uygulamaları gerektiği vurgulanmıştır. Çalışmanın sonunda bu çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda gelecekte yapılacak olan çalışmalara yönelik literatür destekli tartışmaya yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, değişim, okul yöneticiliği, yönetici atama.

Restructuring of School Management Policies in the Effect of Globalization and Change

Abstract

The responsibility and increasing influence of the school administrator become more evident in the school's ability to fulfill its functions in line with its objectives. For this reason, important changes have occurred in the perspectives of decision-makers and policymakers toward school administrators. In the process of globalization and change, it is important to review the policies regarding the training, selection, and appointment of school administrators. This study, it is aimed to review the school management, selection, training, and assignment policies under the influence of globalization and change. For this purpose, a semi-structured interview form was developed and applied to the participants to collect data. The obtained data were analyzed using a qualitative analysis program. The purposive sampling method, which is one of the random sampling methods, was used in the study. The research study group consists of 15 education administrators working in the Kartal, Maltepe, and Sultanbeyli districts of Istanbul in the 2021-2022 academic year. During the data collection process, face-to-face interviews were conducted with the participants. In the

research, themes and sub-themes created by the opinions of education administrators regarding the selection, training, and appointment processes of education administrators in Turkey were included. The most emphasized issue by the participants in this regard was the complexity and inadequacy experienced in education management policies. According to the findings, the Ministry of National Education has been making frequent changes in recent years. This situation creates confusion in education. In the theme of "new management approach", the participants stated that school principals should follow the innovations in education and it was emphasized that they should apply these innovations in their management processes. At the end of the study, a literature-supported discussion is included for future studies in line with the findings obtained in this study.

Keywords: Globalization, change, school management, manager assignment

Okul Yöneticileri Nasıl Konuşuyor? Öğretmenlerin Gözünden Bir Değerlendirme

Burçin BOYACIOĞLU
KKTC Milli Eğitim Bakanlığı

Prof. Dr. Ahmet GÜNEYLİ
Lefke Üniversitesi, Kıbrıs

Özet

Bu araştırma, KKTC'de ilkokullarda görev yapan okul yöneticilerinin konuşma becerilerini birlikte görev yaptıkları öğretmenlerin gözünden belirlemeyi amaçlamaktadır. Alanyazında okul yöneticisinin konuşma becerisinin en çok öğretmenleri etkilediği üzerinde durulmaktadır. Bu bağlamda KKTC'deki durumu değerlendirmenin ve öğretmenlerin gözünden okul yöneticilerinin konuşma becerilerini analiz etmenin alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Araştırmanın problem cümlesi, "Öğretmenlerin gözünden okul yöneticilerinin konuşma becerileri nasıldır?" olarak belirlenmiştir. Araştırmada görüşme tekniğiyle veri elde edilmiş ve nitel bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 eğitim öğretim yılında KKTC Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda görev yapan 10 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada, öğretmenlerin görüşleri içerik analizi temelinde çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre okul yöneticilerinin konuşurken ses, beden dili, içerik ve dinleyicilere etki gibi konularda özen göstermeleri gerektiği ortaya konmuştur. Okul yöneticilerinin konuşma becerilerinden kaynaklı sorunlarının emir verici ve kırıcı konuşmalar olduğu ortaya konmuştur. Söz konusu problemlerin temel nedeninin ise yöneticilerin kendilerini geliştirememiş olmaları ve özgüven eksikliği olarak belirlenmiştir. Öğretmenler, okul yöneticilerinin konuşmalarında yaşanan sorunları kendi çabalarıyla, deneyim kazanarak ve hizmet içi eğitim kursları alarak düzeltebileceklerini belirtmiştir. Okul yöneticisinin konuşma becerisinin neden önemli olduğuna ilişkin öğretmen görüşleri ise üç tema altında gruplandırılmıştır. Bunlar; okul içerisinde yer alan bireyleri başarılı bir şekilde yönetmek ve yönlendirmek, başarılı bir lider olarak herkesi aynı çatı altında toplamak ve bir arada tutabilmek, son olarak da yöneticilik görevlerini başarılı bir şekilde yerine getirebilmek ve herkesi motive edebilmek şeklinde ortaya konmuştur.

Yöneticilerin Teknoloji Liderliğine İlişkin Rollerinin İncelenmesi

Dr. Fatih BAYDAR
Milli Eğitim Bakanlığı
Okul Müdürü, İstanbul
ORCID: 0000-0001-5090-4874

Özet

Modern çağda bilgi teknolojileri hayatın her alanında etkisini göstermektedir. Özellikle küresel rekabetin ve değişimin hızlı olduğu bir zamanda eğitim örgütlerinin, yaşayan ve etkili bir örgüt haline gelebilmesi için teknolojiyi etkin bir şekilde kullanması gerekir. Örgütlerde, teknolojinin insanı merkeze alacak ve tüm çalışanların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde etkin kullanımı için teknoloji konusunda yeterliği yüksek liderler bulunmalıdır. Eğitim örgütlerinde ise etkin teknolojik liderlik, okul yöneticilerinden beklenmektedir. Bu çalışmada, okul yöneticilerinin teknoloji liderliğine ilişkin rollerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Verilerin toplanması amacıyla "Teknoloji Liderliği Rolleri Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen veriler, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılarak elde edilmiş ve SPSS for 13.0 analiz programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın evrenini İstanbul İli Anadolu Yakasında bulunan devlet okullarında görev yapan 44.599 öğretmen oluşturmaktadır. Örneklemi ise, Anadolu yakasında bulunan 13 ilçe arasından seçilen Maltepe, Kartal, Pendik ve Sultanbeyli ilçelerinde görev yapan ve basit tesadüfi örneklem yoluyla seçilen 449 öğretmen oluşturmaktadır. Uygulama sürecinde, ölçek uygulama süreci öğretmenlere anlatılmış ve öğretmenlerden gönüllü olarak ölçeği yanıtlamaları istenmiştir. Ölçeğin güvenilirliği için Cronbach Alpha değeri *.96* olarak tespit edilmiş ve kullanıma uygun olduğu görülmüştür. Elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir (*p<.001*). Elde edilen analiz sonuçlarına göre, yöneticilerin yüksek (*M = 3.90*) düzeyde teknolojik liderlik rolüne sahip olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin, yöneticilere yönelik teknolojik liderlik rolleri algılarının cinsiyete ($t_{[449]}$ *=.07; p>.05*), kıdeme (*F=2.241; p>.05*), medeni duruma ($t_{[449]}$ *=.421; p>.05*), yaşa (*F=-.555; p>.05*) göre istatistiksel düzeyde anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir. Öte yandan öğretmen algılarında okul türü değişkeninde göre anlamlı bir fark tespit edilmiştir (*F=9.275; p<.05*). LSD testi sonucunda tespit edilen fark, ilkokul, ortaokul ve lise yöneticileri arasından lise yöneticileri lehinedir. Başka bir ifadeyle, lise yöneticileri ilkokul ve ortaokul yöneticilerinde göre daha fazla teknolojik liderlik rolüne sahiptir. Çalışmanın sonunda bu çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda gelecekte yapılacak olan çalışmalara yönelik literatür destekli tartışmaya yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji liderliği, liderlik, yönetici, okul müdürü, öğretmen.

Examining the Roles of Managers Regarding Technology Leadership

Abstract

In the modern age, information technologies show their effects in every aspect of life. Especially in the era of rapid global competition and change, educational organizations need to use technology effectively in order to be a living and effective organization. Organizations should have leaders with high technology competence for the effective use of technology in a way that puts people in the center and responds to the needs of all employees. Effective technological leadership in educational

organizations is expected from school administrators. In this study, it is aimed to determine the roles of school administrators regarding technology leadership. “Technology Leadership Roles Scale” was used to collect data. The data obtained were obtained using the survey model, one of the quantitative research methods, and analyzed using the SPSS for 13.0 analysis program. The population of the research consists of 44.599 teachers working in public schools located on the Anatolian side of Istanbul. The sample consists of 449 teachers working in Maltepe, Kartal, Pendik and Sultanbeyli districts selected by simple random sampling from 13 districts on the Anatolian side. During the application process, the teachers were told about the scale application process and they were asked to respond to the scale voluntarily. The Cronbach Alpha value of the Reliability Scale was determined as .96 and was found suitable for use. It was determined that the obtained data showed normal distribution (*p<.001*). According to the results of the analysis obtained, it was determined that the managers had a high (*M=3.90*) technological leadership role. Perceptions of teachers regarding technological leadership roles for administrators, gender ($t_{[449]}$ *=.07; p>.05*), professional seniority (*F=2.241; p>.05*), marital status ($t_{[449]}$ *=. 421; >.05*), age (*F=-.555; p>.05*) did not seem to make a statistically significant difference. On the other hand, a significant difference was found in teacher perceptions according to the school type variable (*F=9.275; p<.05*). The difference detected as a result of the LSD test is in favor of high school administrators among primary, secondary and high school administrators. In other words, high school administrators have more technological leadership roles than primary and secondary school administrators. At the end of the study, a literature-supported discussion is included for future studies in line with the findings obtained in this study.

Keywords: Technology leadership, leadership, manager, school principal, teacher.

The İmpact of Social Entrepreneurship on Economic Growth And Comparative Analysis of Foreign Models of Social Entrepreneurship And Their Application İn Kazakhstan

KANAPIYANOVA Kamshat
PhD. Candidate
Al-Farabi Kazakh National University, Kazakhstan
ORCID: 0000-0002-6824-7515

Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz Ulvi UZUN
Bitlis Eren University, Turkey
ORCID: 0000-0002-6428-4167

Abstract

Despite the constant economic development in the world, the gap between rich and poor remains, therefore, a social nature is becoming more urgent: the number of people with disabilities is increasing, environmental problems are becoming more and more urgent. The activities of socially oriented enterprises ensure social security of the population, contribute to the formation of financial literacy of both the population and business, as well as the development of entrepreneurship in the country. Also, the development of social entrepreneurship has an optimistic impact on the life of society as ensuring employment of the population, through special services, simplifies life circumstances, affecting the country's economy on the positive side. Since economic growth solves a social problem, the importance of social entrepreneurship is especially increasing in the modern realities of the development of the country's economy, when employment and maintaining social.14stability becomes relevant entrepreneurship, the specificity of which is that its primary goal is not to make a profit, but to increase public welfare. Currently, in the developed countries of America, Europe and Asia, social entrepreneurship is a fairly effective anti-crisis tool, which means entrepreneurial activity aimed at solving social problems using innovative methods and technologies. It is believed that social entrepreneurship appeared with the transformation of charitable and volunteer organizations into social business, the features of which are the production and sale of goods, the provision of commercial services, but the use of profits should solve social problems. If the concept of "social entrepreneurship" appeared 20-30 years ago in developed countries like the USA and Europe, it appeared relatively recently in Kazakhstan. Based on the experience of developing foreign models and emphasizing the aspects, the authors proposed an individual model for the development of social entrepreneurship, referred to as the "Euro-Asian Model".

Keywords: economic growth, social entrepreneurship, foreign experience, state support, social effect

Sosyal Girişimciliğin Ekonomik Büyümeye Etkisi ve Yabancı Sosyal Girişimcilik Modellerinin Karşılaştırmalı Analizi ve Kazakistan'daki Uygulamaları

Özet

Dünyadaki sürekli ekonomik gelişmeye rağmen, zengin ve fakir arasındaki uçurum devam ediyor, bu nedenle sosyal bir doğa daha acil hale geliyor: engelli insan sayısı artıyor, çevre sorunları giderek daha acil hale geliyor.

Sosyal yönelimli işletmelerin faaliyetleri nüfusun sosyal güvenliğini sağlar, hem nüfusun hem de işletmenin finansal okuryazarlığının oluşmasına ve ülkedeki girişimciliğin gelişmesine katkıda bulunur. Buna ek olarak, sosyal girişimciliğin gelişimi toplumun yaşamı üzerinde iyimser bir etkiye sahiptir, çünkü nüfusun istihdamının sağlanması, özel hizmetler yoluyla, ülke ekonomisini olumlu yönde etkileyerek yaşam koşullarını kolaylaştırır. Ekonomik büyüme sosyal bir sorunu çözdüğü için, istihdam ve sosyal sürdürülürken, ülke ekonomisinin gelişiminin modern gerçeklerinde sosyal girişimciliğin önemi özellikle artmaktadır.14 istikrar, özgüllüğü birincil amacının kar elde etmek değil, kamu refahını artırmak olması olan ilgili girişimcilik haline gelir. Halen, Amerika, Avrupa ve Asya'nın gelişmiş ülkelerinde, sosyal girişimcilik oldukça etkili bir kriz karşıtı araçtır; bu, yenilikçi yöntemler ve teknolojiler kullanarak sosyal sorunları çözmeyi amaçlayan girişimcilik faaliyeti anlamına gelir. Sosyal girişimciliğin, hayırsever ve gönüllü kuruluşların, özellikleri malların üretimi ve satışı, ticari hizmetlerin sağlanması olan sosyal işletmeye dönüşmesiyle ortaya çıktığı, ancak kar kullanımının sosyal sorunları çözmesi gerektiğine inanılmaktadır. “Sosyal girişimcilik” kavramı 20-30 yıl önce ABD ve Avrupa gibi gelişmiş ülkelerde ortaya çıktıysa, nispeten yakın zamanda Kazakistan'da ortaya çıktı. Yazarlar, yabancı modeller geliştirme ve yönleri vurgulama deneyimine dayanarak, “Avrupa-Asya Modeli” olarak adlandırılan sosyal girişimciliğin gelişimi için bireysel bir model önerdiler.

Anahtar Kelimeler: ekonomik büyüme, sosyal girişimcilik, yabancı deneyim, devlet desteği, sosyal etki

Kamu Kurumlarında Hizmetkâr Liderlik ve Personel Üzerindeki Etkileri: Kamu Hizmeti Motivasyonu ve Bürokrasinin Aracılık Rolü

Bülent Ulutürk
Emniyet Genel Müdürlüğü
Bağımsız araştırmacı

Özet

Bu çalışma, algılanan hizmetkâr liderlik ile takipçilerin iş tatmini ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişkide kamu hizmeti motivasyonu ve bürokrasinin aracılık etkilerini araştırmaktadır. Bu çalışmada, Türkiye'de kamu kuruluşlarında görev yapan 817 kamu çalışanı ile yapılan bir anketin bulguları sunulmaktadır. Yapısal Eşitlik Modeli analizinden elde edilen sonuçlar, algılanan hizmetkar liderliğin çalışanların iş tatmini ve örgütsel bağlılık düzeyi üzerinde doğrudan ve olumlu bir etkisi olduğunu göstermektedir. Bulgular, kamu hizmeti motivasyonunun işle ilgili iki tutum üzerinde aracı rolünü desteklemektedir. Benzer şekilde, sonuçlar bürokrasinin algılanan hizmetkâr liderlik ile iş tatmini arasındaki ilişkiye aracılık ettiğini, ancak beklentilerin aksine hizmetkâr liderlik ile örgütsel bağlılık arasında anlamlı bir aracılık yapmadığını ortaya koymaktadır. Araştırma bulgularının teorik ve pratik sonuçları tartışılmaktadır.

Anahtar kelimeler: Hizmetkar liderlik, kamu hizmeti motivasyonu, bürokrasi, örgütsel bağlılık, iş tatmin

Servant Leadership and Employee Outcomes in Public Organizations: The Mediating Effects of Public Service Motivation and Red Tape

Abstract

This study investigates the mediating effects of public service motivation and red tape on the relationship between perceived servant leadership, followers' job satisfaction, and organizational commitment. The findings of a cross-sectional survey of 817 street-level bureaucrats in Turkey are presented in this study. The results from SEM analysis show that perceived servant leadership has a direct and positive impact on the level of employee job satisfaction and organizational commitment. The results support the mediating role of public service motivation between servant leadership and work-related outcomes. Similarly, the results reveal that perceived organizational red tape mediates the relationship between perceived servant leadership and job satisfaction, but contrary to expectations, it does not significantly mediate between servant leadership and organizational commitment. The theoretical and practical implications of the findings are discussed.

Keywords: Servant leadership, public service motivation, red tape, organizational commitment, job satisfaction

Gösteri Dünyasının, Gençlerin Dini Yaşantılarına Etkileri

Ayşegül GÜNEŞ
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Y. Lisans Öğrencisi
ORCİD: 0000-0001-9181-7646

Özet

Bu çalışma gençliğin dini hayatına, gösteri dünyasının yansımalarını konu edinir. Televizyondan, sanal medyaya, telefondan, metaverse çepeçevre etrafımızı saran gösterinin gençlerin dini yaşantısındaki bireysel ve toplumsal değişimlerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Sanal dünya giderek hayatımızın her alanına nüfuz etmektedir. Gösteri çağı dijital bir zihniyet devrimi gerçekleştirmiştir.

Gösteri kural koyucu, değiştirici ve dönüştürücüdür. Aynı özelliklere sahip din'le çatışma alanları ve sorunları ele alınıp incelenmiş, saha araştırmasıyla toplanan veriler ışığında analiz edilmiştir. Araştırma evrenini Afyon Kocatepe Üniversitesi oluşturmaktadır. Amaçlı örneklem yöntemlerinden, maksimum çeşitlilik örneklemesi kullanılarak derinlemesine görüşme tekniği uygulanmıştır. Gençlerin, kişisel, sosyal, kültürel konulardaki fikirleri sorulmuş, kullandıkları semboller, gittikleri mekânlar, sosyal medya, tüketim alışkanlıkları, moda gibi konulardaki değişim ve dönüşümleri incelenmiştir.

Sanal ve dijital bir çağı tecrübe ediyor oluşumuz konumuzu güncel kılmakta ve geleceğe dair bir takım öngörülerde bulunmamızı kolaylaştırmaktadır. Parçadan, bütün anlaşılmaya çalışılmaktadır. Ortaya çıkan bulgular hem gösteri dünyasının gençler üzerindeki etkilerini anlamaya hem de dini pratiklerde yapmış olduğu değişimleri fark etmeye yardımcı olacaktır. Gençlerin zihin dünyasındaki değişimleri ve gündelik hayata yansımalarını okuyabilmek hem onları doğru anlayabilmek hem de sosyoloji, din sosyolojisi gibi alanlardaki literatüre önemli katkılar sağlayacaktır.

Anahtar Kelime: Gösteri, Gençler, Dini Yaşam, Sosyal Medya, Gösteri Dindarlığı

KKTC'deki Sendikacılık Faaliyetlerinin Toplumsal Fayda Bağlamında Değerlendirilmesi

Mustafa ÇALUDA
Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Medya ve İletişim Çalışmaları
Yüksek Lisans Öğrencisi

Prof. Dr. Fevzi KASAP
Yakın Doğu Üniversitesi İletişim Fakültesi
Radyo, TV, Sinema Bölüm Başkanı

Özet

Sivil toplum kuruluşlarının hükümetlerin alacağı kararlarda baskı unsuru olması ve toplumsal faydaya olan katkıları çağdaş toplumlarda gözle görülmektedir. Çoğulcu bir toplumsal yapı oluşturulmasını teşvik eden sendikal faaliyetler, güçlü bir sendikal yapının olduğu ülkelerde genellikle başarılı sonuçlar almaktadırlar. Ancak demokrasi ve özgürlüklerin kısıtlandığı toplumlarda bu faaliyetler başarısızlıkla sonuçlanmaktadır. Bu bağlamda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde faaliyet göstermekte olan beş büyük sendika ele alınarak toplumsal faydaya ilişkin yürütmekte oldukları çalışmalar değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sivil Toplum Örgütleri, Sendikalar, Toplumsal Fayda

Abstract

The fact that non-governmental organizations are an element of pressure in the decisions to be taken by the governments and their contribution to the social benefit can be seen in modern societies. Union activities that encourage the creation of a pluralistic social structure often achieve successful results in countries with a strong union structure. However, these activities fail in societies where democracy and freedoms are restricted. In this context, the five major trade unions operating in the Turkish Republic of Northern Cyprus will be taken into consideration and their work on social benefit will be evaluated.

Keywords: Civil Society Organizations, Unions, Social Benefit

Hemşire Yetersizliği ve Sonuçları

Ebru GÖKOĞLAN, Uzman Hemşire
Sultanbeyli Devlet Hastanesi

Dr. Öğr. Üyesi Ebru ÖZEN BEKAR
Düzce Üniversitesi

Özet

Türkiye'de hemşirelerin sayısal yetersizliği uzun yıllardır dile getirilen bir sorundur. Bu sorun Covid-19 Pandemisiyle daha da derinleşmekte ve sağlık sistemi için olası bir personel krizi çok uzak görünmemektedir. Bu duruma sayısal veriler ile baktığımızda Türkiye OECD ülkeleriyle karşılaştırıldığında hemşire sayısı olarak son sırada yer almaktadır ve ülkemizdeki hemşire sayısı 198.103'tür. Her 100.000 kişiye düşen hemşire ve ebe sayısı 306'dır. Bu durumda bir hemşireye düşen hasta sayısı 326,797'dir. Bu verilerin yanında hemşire yetersizliği yapılan araştırmalarda da sıklıkla dile getirilen bir sorundur. Hemşire yetersizliği halkın sağlığının olumsuz etkilenmesine neden olan, hastalara güvenli ve kaliteli hemşirelik bakımının sunulmasının önündeki önemli bir engeldir. Hemşire sayısındaki yetersizlik kurumlarda hastane enfeksiyonları, bası yarası oranları, düşme oranları, tıbbi hata yapma oranlarını artırmaktadır. Hemşirelerin iş yükünün artması iş doyumunu ve mesleğe bağlılığı azaltmakta, tükenmişlik düzeyi, kaza ve yaralanmaları artırmaktadır. Ayrıca hasta ve yakınlarının aksayan hizmet ile gerginleşmesine ve sağlık çalışanlarına karşı sözlü ve fiziksel şiddet uygulamasına neden olmaktadır. Sonuç olarak; hemşire yetersizliği tıbbi hataların artmasına, hasta güvenliğinin sağlanamamasına ve hemşirelik hizmetleri personelinin şiddete maruz kalma oranlarının artmasına, iş doyumsuzluğuna neden olmaktadır. Bu sorunlar önlenebilir sorunlar olmakla birlikte uzun yıllardır çözüme kavuşturulması beklenmektedir. Ülke sağlık politikalarının mevcut sorunu göz önünde bulundurarak düzenlemesi ve sağlık sistemindeki yükün azaltılması gerekmektedir.

Avukatların Problem Çözme Becerilerinin ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi: Isparta İli Örneği [1]

Arş. Gör. Aysel TANYILDIZ
Yalova Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

Prof. Dr. Ersin KAVİ
Yalova Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

Özet

Problem çözme becerisi, bireyin birey olma yolunda kendisiyle ve çevresiyle ilgili belirli durumlarda yaşadıkları sorunlar ile başa çıkabilme için etkili seçenekleri oluşturmayı, birini seçmeyi ve uygulamayı içeren bilişsel ve davranışsal bir süreç olarak ifade edilebilir (Şahin,2004).Mesleki tükenmişlik ise, bireyin mesleğinin özgün anlam ve amacından kopması, hizmet götürdüğü insanlarla (veya neyse) artık eskisi gibi ilgilenmiyor yada ilgilenemiyor olması ya da aşırı stres ve doyumsuzluk içerisinde psikolojik olarak işinden uzaklaşmasıdır (Demirkan, 2007). Literatür incelendiğinde, bu iki önemli kavramla ilgili avukatlar üzerinde gerçekleştirilen çalışma sayısının son derece az olduğu görülmektedir. Avukatlık mesleği; adliye personeli, müvekkiller, hâkimler ve devlet dairelerinin farklı birimlerinde çalışanlarla sürekli yoğun ilişkiler gerektiren bir meslektir. Ayrıca müvekkillerin haklarını arama sürecinde avukatın rolü ile üstlendiği sorumluluk düzeyinin fazlalığı, buna karşın adli süreçlerdeki aksaklıklar ve uzun adli süreçlerin stres düzeyini arttırması ile birlikte avukatlık, tükenmişlik yaşamaya elverişli (Bulgurcu Gürel, Altunoğlu, 2016) meslek grupları arasında sayılmaktadır. Bu araştırmanın amacı, Isparta ilinde yaşayan avukatların, problem çözme ve tükenmişlik ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1- Avukatların problem çözme becerilerine ilişkin görüşleri ne düzeydedir?
2- Avukatların tükenmişliklerine ilişkin görüşleri ne düzeydedir?
3- Avukatların problem çözme becerileri ve tükenmişlik düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?

Yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda araştırmanın yöntemi tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Isparta ilinde yaşayan 288 avukat oluşturmaktadır. Avukatların demografik bilgileri incelendiğinde, avukatların %39.6'sı kadın, %60'4'ü erkektir. Medeni halleri incelendiğinde, %42'si evli iken %58'si bekârdır. Eğitim durumları incelendiğinde ise, %77.8'i lisans mezunu iken, %22.2'si yüksek lisans mezunudur. Yaşlarına bakıldığında, %57.6'sı 25-29 yaş aralığında, %12.5'i 30-34 yaş aralığında, yaklaşık %30'u ise 35-39 yaş aralığındadır. Nicel araştırma yönteminin kullanıldığı bu araştırmada 2 farklı ölçek kullanılmıştır. Bu ölçekler; Problem Çözme Becerileri Ölçeği ve Mesleki Tükenmişlik Ölçeğidir. Ölçekler için yapılan güvenirlik analizleri sonucunda, problem

[1] Bu çalışma "Avukatların Problem Çözme Becerilerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri ve İş Yaşam Dengeleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi: Isparta İli Örneği" isimli doktora tezinin verilerinin kullanıldığı bir çalışmadır.

çözme becerileri ölçeğinin crombach alfa katsayısı .90, mesleki tükenmişlik ölçeğinin crombach alfa katsayısı ise .89 olarak tespit edilmiştir. Verilerin analizinde parametrik veya non-parametrik teslerin mi uygulanacağı sorusunu cevaplamak için ölçekler için normallik testi yapılmış ve Kosmogorov-Simornov (K-S) değerlerinin sorasıyla problem çözme becerileri ölçeği ve mesleki tükenmişlik ölçeği için, .13 ve .15 olduğu anlaşılmıştır. Bu bağlamda araştırmanın alt amaçlarının sınanmasında parametrik test yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın alt amaçlarının sınanması için, standart sapma, aritmetik ortalama, korelasyon ve regresyon analizlerinden yararlanılmıştır.

Araştırmanın birinci alt amacı kapsamında yapılan analiz sonucu, avukatların problem çözme ölçeği alt boyutları ve genel ortalamalarına bakıldığında, avukatların en yüksek ortalamayı kişisel kontrol (X=3.08) alt boyutunda sağladıkları görülmektedir. Daha sonra sırasıyla yaklaşım-kaçınma tarzı (X=2.69), problem çözme ölçeği (X=2.61) genel ortalamasından ve en son ise problem çözme güveni (X=2.33) alt boyutundan sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın ikinci alt amacı kapsamında yapılan analiz sonucu, avukatların tükenmişlik ölçeği alt boyutları ve genel ortalamalarına bakıldığında, avukatların en yüksek ortalamayı kişisel başarı (X=3.67) alt boyutunda sağladıkları görülmektedir. Daha sonra sırasıyla duygusal tükenmişlik (X=2.72), tükenmişlik (X=2.99) genel ortalamasından ve en son ise duyarsızlaşma (X=2.40) alt boyutundan sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın üçüncü alt amacı kapsamında yapılan analiz sonucu, avukatların problem çözme ölçeği alt boyutları ile tükenmişlik ölçeği alt boyutları arasında korelasyon değerleri verilmiştir. Problem çözme güveni alt boyutu ile duygusal tükenmişlik alt boyutu arasında orta düzeyde pozitif ilişki (r=.64, p<0.1.), problem çözme güveni alt boyutu ile duyarsızlaşma alt boyutu arasında düşük düzeyde negatif ilişki (r=.-11, p<0.1.), problem çözme güveni alt boyutu ile kişisel başarı alt boyutu arasında orta düzeyde negatif düzeyde ilişki (r=-.34, p<0.1.) olduğu görülmüştür.

Bu bağlamda araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak araştırmacılara, avukatlar üzerinde pozitif psikoloji kavramları ile ilgili farklı çalışmalar yapmaları önerilmektedir. Ayrıca bu çalışma Isparta özelinde gerçekleştirilmiş bir çalışmadır. Araştırmacılara farklı şehirler bağlamında çalışmalar yapmaları, şehir özelliklerinden dolayı karşılaştırmalı çalışmalar gerçekleştirmeleri

Bilgi Paylaşımı ve Tedarikçiye Duyulan Güvenin Tedarik Zinciri İzlenebilirliğine Etkisi

Dr. Öğr. Üyesi Sibel YILDIZ ÇANKAYA
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
İİBF, İşletme Bölümü
ORCID: 0000-0003-4942-1415

Özet

İzlenebilirlik, bir ürünün mevcut konumuna hangi yolu izleyerek ulaştığının ve hangi işlemlerden geçtiğinin bilinmesi anlamına gelmektedir. Etkin bir izlenebilirlik, tedarik zincirinin her aşamasında işletmelerin ürünle ilgili kaliteli bilgi elde etmeleriyle ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle tedarik zinciri üyeleri arasında bir bilgi paylaşımına ihtiyaç bulunmaktadır. Ayrıca zincir boyunca paylaşılan bu bilgilerin işletmeler için kritik önemde olması, zincir üyeleri arasında güven unsurunun oluşmasını da gerektirmektedir. Bu çerçeveden yola çıkan bu çalışmanın amacı, bilgi paylaşımının ve tedarikçiye duyulan güvenin tedarik zinciri izlenebilirliği üzerindeki etkisini tespit etmektir. Çalışmanın amacı doğrultusunda oluşturulan iki hipotez, kısmi en küçük kareler yapısal eşitlik modellemesi (PLS-YEM) ile test edilmiştir. Araştırmanın hedef kitlesi Türkiye'de faaliyette bulunan işletmelerdir. Zaman kısıtı ve işletmelere ulaşma zorluğu nedeniyle, araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmış ve 78 işletmeden veri elde edilmiştir. 78 kişilik örneklem büyüklüğünün yeterli olduğundan emin olmak için G Power programından yararlanılarak güç analizi gerçekleştirilmiştir. 78 anket, minimum örneklem boyutunu karşıladığı için yeterli olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre bilgi paylaşımı ve tedarikçiye duyulan güven, tedarik zinciri izlenebilirliğini olumlu yönde etkilemektedir.

Anahtar kelimeler: Tedarik zinciri izlenebilirliği, bilgi paylaşımı, tedarikçiye duyulan güven, PLS-YEM

The Effects of Information Sharing and Trust in the Supplier on Supply Chain Traceability

Abstract

Traceability means knowing about the path followed by a product to reach its current location and the processes it went through. Effective traceability is achieved when firms obtain quality information about the product in all steps of the supply chain. For this reason, information sharing is needed between the members of the supply chain. Moreover, the critical importance of this information shared along the supply chain also requires the formation of trust among the members. The purpose of this study, which is based on this framework, is to determine the effects of information sharing and trust in the supplier on supply chain traceability. Two hypotheses formed for the objective of this study were tested using the partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM) approach. The target audience of the study included firms operating in Turkey. Due to time limitations and the difficulty of contacting firms, the convenience sampling method was used in the study, and data were collected from 78 firms. A power analysis was conducted using the G*Power program to confirm the adequacy of the sample size. As the 78 survey forms that were

obtained met the minimum required sample size criterion, the sample was accepted to be adequate. According to the results of the study, information sharing and trust in the supplier affect supply chain traceability positively.

Keywords: Supply chain traceability, information sharing, trust in the supplier, PLS-YEM.

Azerbaycan'a Karşı Ermeni Toprak İddialarının Tarihinden

Vefa GULIYEVA
Icheri Sheher Eyaleti Tarihi-Mimari Rezerv İdaresi
Bakü, Azerbaycan
ORCID: 0000-0002-2744-5662

Qanira PİRQULİYEVA
Bakü Devlet Üniversitesi
Tarih Fakültesi Arkeoloji ve Etnografya Bölümü
Azerbaycan
ORCID: 0000-0002-2049-7902

Özet

Rusya'da 1917 devrimi ve 1918'de Güney Kafkasya'nın yeni kurulan cumhuriyetlerinden biri olan Ermenistan, hiçbir gerekçe göstermeden Azerbaycan'a karşı resmen toprak iddialarına başladı. Bu iddiaların geniş çaplı ve kapsamlı bir şekilde uygulanmasının birçok nesnel nedeni arasında, Birinci Dünya Savaşı'nın çözülmemiş sonuçları, Rus İmparatorluğu'nun çöküşü ve bunun sonucunda eski kıtanın bölünmesi ve yeni devletlerin yaratılması yer almaktadır. Bazı imparatorlukların yerine küçük devletlerin kurulması için yerel savaşların devam etmesi gibi önemli faktörler not edilebilir. Ermeniler ile Azerbaycan Türkleri arasındaki bu ihtilafı önlemek için Binbaşı Gibbon başkanlığındaki İngiliz heyetinin her iki tarafla da doğrudan temasları olmuş ve General Thomson'ın Ermeniler tarafından yapay olarak yaratılan ihtilafın derhal durdurulması yönündeki açıklamalarına rağmen Ermeniler mezalime devam etmişlerdir. katliamlar yapmak. Bu şartları sağlayan Ermeni Taşnakların, Türkiye'deki Ermenileri kendilerine boyun eğmemek için bahane olarak kullandıkları iddia edildi.O dönemde İngiliz-Fransız heyetinin Görüs'e katılımını pek ciddiye almayan ermeniler, özellikle Zengazur'da savaşa özel bir acımasızlıkla devam ettiler. 1919-yılın 4-5 mayıs tarihlerinde Kafkaza gönderilen General Devi, Azerbaycan'ın tarihi etnik topraklarından olan Nahçıvan'ın ve Şarur-Daralayaz vilayetlerinin önde gelen aydın ve devlet adamlarını bir araya topladı, ermeni hükümetine biat etmelerini istediler.Ancak Azerbaycan Türkleri'nin görüşmelerinden sonra bu karar reddedildi ve halk Ermenilere karşı mücadeleye devam etti.

Anahtar Kelimeler: yeni dönem ve devletler, Taşnaklar ve Türkler, yabancılar ve Kafkas tarihi

Yalın Üretim ve Doğal Taş İşletmelerinde Uygulanması

Atıl TAŞER

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi

Özet

Özellikle günümüzde gittikçe artan rekabet ortamında işletmeler rekabet avantajlarını arttırabilmek adına çeşitli yöntemler ve akımlar uygulamaktadırlar. Büyük umutlar ile çıkılmakta olan bu yolda uygulanan yöntemler aceleci davranmakta olan yöneticiler ve yetersiz şekilde gerçekleştirilmekte olan uygulamalar gibi çeşitli olumsuz durum ve olguların ortaya çıkması ile negatif yönlü tecrübelere imza atılmaktadır. Bu durumun temel nedeni ise uygulanması istenilmekte olan yöntemlerin bir yapı içerisinde bütün unsurlar ile ele alınarak değerlendirilmemesidir. Belirli teknik ya da yöntemlerin uygulanması aşamasında gerçekleştirilmiş olan birkaç deneme ya da içselleştirilmemiş olan bilgiler işletmelerde uygulamaya geçilmesi açısından yeterli olmamakla birlikte fayda sağlanmasını mümkün kılmamaktadır.

Günümüzde müşteri taleplerine tam zamanında yanıt verilebilmesi şirketlerin bir adım öne geçmelerini sağlamaktadır. Müşteri talep ve ihtiyaçlarına yanıt sağlayabilmenin yolu ise müşterilerin neye değer vermiş olduklarının iyi ve net bir şekilde anlamak ve bu durumun üretim sürecine yansımasını sağlamaktan geçmektedir.

İşletmelere rekabet avantajı sağlayan modern yaklaşımlardan biri olan yalın üretim, 2.Dünya savaşı sonrasında taşra firması olan Toyota'nın rakiplerini inceleyerek, üretim avantajlarını ve kendi mevcut koşullarını göz önüne alarak, belirli hedeflere ulaşmak adına, ülke kültürü ile harmanlanması sonucu kendi yöntem ve tekniklerini geliştirmesi ve bu yönde gerçekleştirilen sürekli iyileştirme çabalarının sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Bu çalışma kapsamında, Japon kültürünün temelleri üzerine kurulmuş olan yalın üretim felsefesi ve yöntemlerinin bir bütün olarak nasıl başarı sağlamakta olduğu anlatılmaktadır.

Araştırma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümünde yalın üretimin kısaca tanıtılması, yalın üretimin tarihçesi, yalın üretimin amacı, ilkeleri ve uygulanmakta olan teknikler, Dünya'da ve Türkiye'de uygulanmakta olan yalın üretim uygulamalarına değinilmiştir. İkinci bölümde ise, yalın üretimin özel bir doğal taş işletmesindeki uygulama örneğine yer verilmiştir.

İbâziyye Mezhebinin Abdullah b. İbâz'a Nispeti ve Sebepleri

Dr. Sadi ÖLMEZ

İslam Mezhepleri Tarihi ABD

Özet

İslâm'daki fıkhî mezhepler genellikle kurucuları olarak görülen şahsiyetlere nispetle anılmışlardır. Örneğin Hanefî mezhebi, Nu'mân b. Sâbit Ebû Hanîfe'ye nispet edildiği gibi. Bu durum Mâlikî, Şâfiî, Hanbelî ve diğer birçok mezhep içinde böyledir. Bu fıkhî mezhepler için kurucu olarak kabul edilen şahsiyetlerin tümü, ilim ehli olup başta fıkıh olmak üzere islâmî ilimlerde muhtelif eserler ortaya koymuşlardır. Ancak İbâziyye mezhebi için böyle bir durumdan bahsetmek mümkün değildir. İbâzîler mezheplerinin asıl kurucusunun Câbir b. Zeyd (ö. 93/711-12) olduğunu söylemektedir. Ancak mezhep Abdullah b. İbâz'a (ö. ?) nispetle İbâziyye mezhebi olarak şöhret bulmuştur. İbâzî mezhebi söz konusu olduğunda özellikle kurucu bağlamında iki ismin ön plana çıktığını görmekteyiz. Bunlar Abdullah b. İbâz el-Murrî el-Mukâ'isî et-Temîmî ve Ebû'ş-Şa'sâ Câbir b. Zeyd el-Ezdî'dir. Bu iki isim İbâzîler için önemli olmakla beraber mezhep müessisinin kim olduğu tartışmalıdır. Bundan ötürü konuyla ilgili hem İbâzî hem de İbâzî mezhebi dışındaki çalışmalarda bu durum izaha muhtaç bir problem haline gelmiştir. Mezhep her ne kadar Abdullâh b. İbâz'a nispet ile İbâziyye mezhebi olarak isimlendirilse de tüm İbâzî kaynaklar fikirleriyle bir fıkhi mezhebin oluşmasını sağlayan kişinin Câbir b. Zeyd olduğunu söylemektedirler. Bu çalışmamızda İbâzîlerin mezhebinin kurucu olarak hangi ismi kabul ettiğini ve Câbir b. Zeyd'e rağmen mezhebin neden Abdullah b. İbâz'a nispet edildiği konularına değinerek sebepleriyle birlikte açıklamaya çalışacağız.

Anahtar kelimeler: İslam Hukuku, Mezhep, İbâziyye, Abdullah b. İbâz, Câbir b. Zeyd

The Defiance And Reasons Oof The Ibaziyye Sect to Abdullah b. Ibaz

Abstract

Fiqh sects in Islam are generally referred to the relation of the personalities who are seen as their founders. For example, the Hanafi school is attributed to Nu'man b. Sabit Ebu Hanife This is the case for Maliki, Shafi'i, Hanbali, and many other sects. All of the personalities are considered to be the founders of these fiqh sects they are scholars and have produced various works in Islamic sciences, especially in fiqh. However, it is not possible to talk about such a situation for the Ibâziyye sect. The main founder of the Ibiza sects was Jabir b. Zayd (d. 93/711-12). However, the sect Ibazıyye became famous in the time of Abdullah b. İbaz. When it comes to the Ibâzî sect, we see that two names come to the fore, especially in the context of the founder. These are Abdullah b. İbâz al-Murrî alMuka'isi et-Temîmî and Ebû'ş-Şa'sâ Câbir b. Zayd al-Ezdi. Although these two names are important for the Ibâzîs, it is controversial who the founder of the sect is. For this reason, this situation has become a problem in need of explanation in studies related to the subject both outside of the Ibazi and Ibazi sect. Even though the sect is named as the Ibâziyye sect in relation to Abdullah b. İbaz, all Ibâz sources say that it was Câbir b. Zayd who led the formation of the fiqh sect with his ideas. In this study, we will try to explain which name the Ibazi sect accepted as the founder and why the sect was attributed to Abdullah b Ibâz despite Jabir b. Zayd, together with the reasons.

Key words: Islamic Law, Sect, Ibâziyye, Abdullah b. İbâz, Câbir b. Zayd

Kitlesel Prestij Markası Algılamaları Etkileyen Psikolojik Faktörler ve Sonuçları: Akıllı Saat Markaları Üzerine Bir Araştırma

Rabia Nur TUNA
Yıldız Teknik Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
ORCID: 0000-0003-2414-9769

Hayat AYAR ŞENTÜRK
Yıldız Teknik Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
ORCID: 0000-0002-8738-4603

Özet

Marka yönetimi pazarlama disiplininde her zaman stratejik bir alan olmuş ve artan rekabet ve farklılaşma ihtiyacı ile sürekli olarak yeni kavramlar ve yaklaşımlarla geliştirilmiştir. Son yıllarda ise özellikle alışılmış geleneksel lüks markaların aksine yeni lüks anlayışı ortaya çıkmış ve ulaşılabilir lüks olarak da adlandırılan ‘’kitlesel prestij’’ pazarlama stratejisinden söz edilmeye başlanmıştır. Kitlesel prestij pazarlaması, pazarlama karmasının dört unsurundan biri olan fiyatı premium seviyesinde tutarak diğer ürün, tutundurma ve dağıtım unsurlarını stratejik bir şekilde geliştirerek olabildiğince çok sayıdaki tüketicilere prestiji kitlesel olarak ulaştırma düşüncesindeki bir stratejidir. Bu pazarlama stratejisi fiyat ve prestij açısından geleneksel lüks markalara göre daha makul bir seviyede fakat orta fiyatlı markaların üzerinde olduğundan hedef kitlesine orta gelir seviyesindeki tüketicileri alarak lüksü ulaşılabilir kılmaktadır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde orta sınıf tüketiciler hayatlarında her zaman olmasa da bazen kendilerini ödüllendirmek adına değer katabilecek prestijli ürünlere daha fazla yöneldiğinden üst gelir grubuna hitap eden lüks markalar yerine kitlelere yönelik prestij sağlayan markalar önem kazanmaktadır. Böylelikle tüketicilerin kendilerini değerli hissedebilecek şekilde yaptıkları tüketimlerden dolayı tüketicilerin satın alımlarında psikolojik faktörlerin önem arz ettiği bilinmektedir. Bu çerçevede kitlesel prestij kavramı yaklaşık son 10 yıldır literatürde kavramsal olarak çalışılmakta ancak ilk kez 2015 yılında operasyonelleştirilerek ampirik çalışmalara konu edilmektedir. Ancak, spesifik ürün kategorilerindeki markaların kitlesel prestij marka indeksinin ne olduğu, kitlesel prestij markası algısının tüketicilerde oluşmasına etki eden faktörler ve sonuçları hakkında çok az bilgi edinilmektedir. Bu bağlamda çalışmada; ülkemizde en çok tercih edilen akıllı saat markaları (Apple,Samsung ve Huawei) baz alınarak i) markaların kitlesel prestij değerlerini ölçmek ii) psikolojik faktörlerin (tüketicilerin benzersizlik ihtiyacı, statü tüketimi ve kişilerarası etkiye duyarlılık) markaların kitlesel prestij markası olarak algılanmasına etkisi ve iii) bu algının tüketici duyguları üzerindeki etkisi ampirik olarak incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kitlesel prestij, tüketicilerin benzersizlik ihtiyacı, statü tüketimi, kişilerarası etkiye duyarlılık, tüketici duyguları

Psychological Factors That Influence Masstige Brands Perceptions and Its Results: A Research on Smartwatch Brands

Abstract

Brand management has always been a strategic area in the marketing discipline and has been continuously developed with new concepts and approaches with the increasing competition and need for differentiation. In recent years, in contrast to the traditional luxury brands, a new luxury concept has emerged and the "masstige" marketing strategy, which is also called affordable luxury, has begun to be mentioned. Masstige marketing can de define as a strategy that aims to market by creating prestige to as many consumers as possible while keeping the price, one of the four elements of the marketing mix, at a premium level and by strategically developing other elements of marketing mix. This marketing strategy is at a more reasonable level than traditional luxury brands in terms of price and prestige, but is over the middle-priced brands, making luxury accessible by taking middle-income consumers to its target segment. Particularly in developing countries, since middle-class consumers tend to prefer prestigious products that can add value to their lives to reward themselves, brands that provide prestige for the masses become important instead of luxury brands that appeal to the high-income group. It is known that psychological factors are important in consumers' purchases and brand perception, with the assumption that consumers make consumption in a way that makes them feel valued. In this framework, the concept of masstige has been conceptually studied in the literature for the last 10 years, but it has been operationalized for the first time in 2015 and is the subject of empirical studies. However, little information is available about the mass prestige brand index of brands in specific product categories, the factors affecting the mass prestige brand perception in consumers, and its results. In this context, in the study; based on the most preferred smart watch brands (Apple, Samsung and Huawei) in our country, i) measuring the masstige values of brands ii) the effect of psychological factors (consumers' need for uniqueness, status consumpiton and consumer susceptibility to interpersonal influence) on the perception of brands as masstige brands iii) the effect of this perception on consumer emotions is empirically examined.

Keywords: masstige marketing, consumers' need for uniqueness, status consumption, consumer susceptibility to interpersonal influence, consumer emotions

Koronavirüs Pandemisi Zamanında Elektronik Ticaretin Tüketicilerin Satın Alma Niyetleri, Alışveriş Yönelimleri ve Tüketici Davranışları Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi

Nurlan ABASOV
Selçuk Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, İşletme
ORCID: 0000-0001-6033-4553

Özet

İki yılı aşkın bir süredir pandemi sürecinin içindeyiz ve bu süre zarfında birçok zorlukları deneyimledik, birçok prosedürü atlattık ve hastalıkla elimizden geldiği kadar mücadele ettik. Her insanda, dünya nüfusunun çoğunluğunun hastalığa maruz kalmasına, milyonlarca kişinin ölümüne ve sayısız etkilerine maruz kalınan yeni SARSCoV-2 virüsünden bir iz kalmıştır. Dünyadaki milyarlarca kişinin hayatını, sağlığını, yaşam standartlarını, düşünme şeklini, alışverişini ve yaşam biçimini çeşitli şekillerde etkileyen bu salgının etkilerinin tüketicilerin satın almaya yönelik davranışları ve alışveriş yönelimleri üzerinde önemli bir etkisi olduğunu inkar etmek mümkün değil. Karantinalar, devlet baskısı ve yeni kısıtlamalar nedeniyle milyonlarca kişi zorla da olsa tüketim alışkanlıklarını değiştirmeli oldu. Araştırma, pandemi dönemi ilerledikçe tüketicilerin zamanla değişen ve farklılaşan e-ticaret alışkanlıklarının tüketicilerin satın alma niyetleri, alışveriş yönelimleri ve tüketici davranışları üzerine etkilerini belirlemeye çalışmıştır. Günümüzde daha yeni ortaya çıkan bu virüs sebebiyle aktif bir konu olmasına bakılmaksızın, dünyanın her yerinde çoğu araştırmacı koronavirüs pandemisi ile ilgili farklı araştırmalar yapmaktadır. Bu araştırmada geçerliliği ve güvenirliliği kanıtlanmış çok boyutlu Covid-19 ölçeği, internetten alışverişe yönelik tutum ölçeği, tüketici tarzları envanteri ölçeği ve son olarak alışveriş yönelimi ölçeği kullanılarak araştırma modeli oluşturulmuştur. Ardından saha araştırma bölümü evren olarak seçilen Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesinin İşletme Bölümü öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Anket yöntemi sayesinde araştırmada kullanılan gerekli veriler elde edilerek SPSS programı ile anova testi, t-testi, regresyon ve korelasyon analizleri yapıldıktan sonra tüketicilerin online alışveriş tutumları ile alışveriş yönelimleri arasında pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı kabul edilecek bir ilişki olduğu ve bu tutumların alışveriş yönelimini etkilediği görülmüştür. oryantasyon. Eş zamanlı olarak, koronavirüsün insanların internetten yapılan satın almalar konusundaki görüşlerini etkilediği sonucuna da varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs, Elektronik ticaret, Tüketici davranışları, Alışveriş

Büyükşehir Belediyelerine Yönelik Sayıştay Denetimlerine İlişkin Genel Değerlendirme

Ali Akın ZENGİN
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Kamu Yönetimi Doktora Bölümü Öğrencisi
ORCİD: 0000-0002-1007-3014

Özet

Büyükşehir Belediyelerinin gelir, gider ve mallarını incelemek ve tesis edilen işlemlerin sağlıklı ve kanunlara uygun bir biçimde yerine getirilmesine yönelik ilgili denetimleri yürütmek Anayasa tarafından verilen yetkiler çerçevesinde Sayıştay'ın görevleri arasında bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı büyükşehir belediyelerinin Sayıştay tarafından yapılan denetimleri sonucunda bulgu konusu olan hususlara yönelik kümülatif verilerin genel bir değerlendirmesidir. Bu çalışmada Sayıştay Başkanlığına ait internet sitesinde yayınlanan verilerden faydalanılmış ve 6360 sayılı Kanun kapsamında büyükşehir belediyesine dönüşen iller ile birlikte sayıları otuza yükselen büyükşehir belediyelerine yönelik Sayıştay Başkanlığı tarafından yayınlanan ve en güncel olan 2020 yılı denetim raporları incelenmiş, denetim görüşüne dayanak oluşturan bulgular ve diğer bulgular gruplandırılmıştır. Buna dayanarak büyükşehir belediyelerinin yerel kamu hizmetlerini görürken Sayıştay tarafından bulgu konusu edilen hususlara ilişkin genel bir değerlendirmede bulunulmuştur. Araştırma neticesinde, Sayıştay tarafından denetim görüşüne dayanak oluşturan bulgular ve diğer bulgular olarak ikiye ayrılarak raporlaştırılan hususların genel olarak mali hizmetler, ihale yöntemleri ve taşınmaz yönetimi ile ilgili sorunlardan kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Sayıştay, denetim, yerel yönetimler, büyükşehir belediyeleri

General Evaluation of Court of Accounts Audits for Metropolitan Municipalities

Abstract

It is among the duties of the Court of Accounts, within the framework of the powers given by the Constitution, to examine the income, expenditure and property of the Metropolitan Municipalities and to carry out the relevant audits for the healthy and lawful fulfillment of the established transactions. The aim of this study is a general evaluation of the cumulative data on the issues that are the subject of findings as a result of the audits of the metropolitan municipalities by the Court of Accounts. In this study, the data published on the website of the Presidency of Turkish Court of Accounts were used and together with the provinces that were transformed into metropolitan municipalities within the scope of Law No. 6360. the audit reports published by the Presidency of Turkish Court of Accounts for the metropolitan municipalities whose number has increased to thirty and the most up-to-date of 2020 are examined and the findings and other findings that form the basis of the audit opinion are grouped. Based on this; A general assessment was made regarding the issues that were the subject of findings by the Court of Accounts while performing the local public services of metropolitan municipalities. As a result of the research, it has been understood that the issues reported by the Court of Accounts, divided into two as findings that form the basis of the audit opinion and other findings, are generally caused by problems related to financial services, tender methods and asset management.

Keywords: The Court of Accounts, audit, local governments, metropolitan municipalities

Klasik Türk Şiirinde Devlet Adamlığı Yönüyle Merzifonlu Kara Mustafa Paşa

Dr. Merve MENTEŞE
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
ORCID: 0000-0001-7909-3139

Özet

İnsan ve insanla ilgili görünüşler Klasik Türk şiirini zenginleştiren temel kaynaklardandır. Bu görünüşler şiirlerde tipler ve kişilikler olarak varlığını göstermiştir. Bir divanıhümayun üyesi olan ve sadrazamlık görevini icra eden Merzifonlu Kara Mustafa Paşa da tarihî kişilikler arasında yer almaktadır. Bu çalışmada Klasik Türk şiirindeki devlet adamlığı vasıflarının Merzifonlu Kara Mustafa Paşa için şiirlerde nasıl kullanıldığı incelenmiştir. Çalışmanın başlangıcında biyografisine değinilen Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın şiirlerde yer alan özelliklerinin biyografisiyle örtüşüp örtüşmediği incelenmeye çalışılmıştır. Araştırmada Klasik Türk şiirindeki devlet adamlığı vasıfları kişisel özellikler ile devlet ve toplum değerleri şeklinde iki gruba ayrılarak incelenmiştir. Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın en fazla ve en çeşitli özelliklerinin bulunduğu divan olan Nâil-i Kadîm Divanı belirlenmiştir. Her özellik için yapılan kısa açıklamanın ardından divanda yer alan örnek beyitler ve beyitlerde özellikleri yansıtan kelime, tamlama, mısra gibi öğeler anlamlarıyla birlikte ortaya konulmaktadır. Çalışmanın sonunda elde edilen verilerin istatiksel sonuçlarını gösteren tablolara yer verilmektedir. Bu çalışmayla Klasik Türk şiirinde bir devlet adamı için yer alan devlet adamlığı vasıflarının miktarı ve çeşitliliği ile devlet adamının görev hayatındaki başarısı arasındaki ilişki ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk şiiri, Merzifonlu Kara Mustafa Paşa, devlet adamları, sadrazam, tipler ve kişilikler.

Kara Mustafa Pasha of Merzifon with the Aspect of Statesmanship in Classical Turkish Poetry

Human and human-related appearances are one of the main sources that enrich Classical Turkish poetry. These appearances have shown their presence as types and personalities in the poems. Kara Mustafa Pasha of Merzifon, who is a member of the decency council and performs the duty of grand vizier, is also among the historical personalities. In this study, it is examined how the qualities of statesmanship in Classical Turkish poetry are used in poems for Kara Mustafa Pasha of Merzifonlu. At the beginning of the study, it was tried to examine whether the characteristics of Kara Mustafa Pasha of Merzifonlu, whose biography was mentioned at the beginning of the study, coincide with his biography. In the research, the qualities of statesmanship in Classical Turkish poetry were examined by dividing them into two groups in the form of personal characteristics and values of the state and society. Nail-i Kadim Divan, the divan with the most and most diverse characteristics of Kara Mustafa Pasha of Merzifon, has been determined. After a brief explanation for each feature, the sample couplets and couplets in the divan reveal elements such as words, tamlama, and verse that reflect the features along with their meanings. The tables showing the statistical results of the data obtained at the end of the study are given. In this study, the relationship between the quantity and variety of decency qualities for a statesman in Classical Turkish poetry and the success of the statesman in the life of duty is tried to be revealed.

Keywords: Classical Turkish poetry, Merzifonlu Kara Mustafa Pasha, statesmen, grand vizier, types and personalities.

Divan Şiirinde 17. Yüzyıl Sadrazamlarının Devlet Adamlığı Özelliği Olarak Akıllılık

Dr. Merve MENTEŞE
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
ORCID: 0000-0001-7909-3139

Özet

Klasik Türk şiirinin kaynakların temelini oluşturan temel faktör olan insan ve insanla ilgili görünüşler klasik Türk şiirinde oldukça fazla yer almaktadır. Bu görünüşler şiirlerde tipler ve kişilikler olarak karşımıza çıkmaktadır. Klasik Türk şiirinde kaside veya tarih manzumelerinde sıklıkla karşılaşılan sadrazamlar da tarihî kişilikler arasında yer almaktadır. Klasik Türk şiirinde devlet adamları genellikle kendilerine sunulan kasidelerle, vefat, düğün, görevde yükselme veya görevden alınma gibi önemli hususlar için yazılan tarih manzumelerinde ve bunun yanı sıra gazellerde yer almaktadır. Klasik Türk şiirinde anılan devlet adamlarının özelliklerini devlet ve toplum değerleri ile kişisel özellikler olarak iki ana gruba ayırmak mümkündür. Savaşçılık, cihan hakimiyeti, devletçilik, asayiş, fetih, yönetim anlayışı, üstünlük ve kahramanlık gibi özellikler devlet ve toplum değerleri başlığında değerlendirilebilmektedir. Görev bilgisi, güzel ahlâk, adalet, cömertlik, akıllılık, biyografi, hükmünün yürümesi, beraber anıldığı ünlü kişilikler, tedbirlilik, kahırlılık, basiret, ilim ehli, dindarlık, sanat, zıllullah, reşitlik gibi özellikler ise devlet adamlarının şiirlerde rastlanan kişisel özelliklerindendir. Bu çalışmada klasik Türk şiirindeki devlet adamlığı vasıflarından olan akıllılık vasfı 17. yüzyıl sadrazamlarında incelenmiştir. Belirlenen divanlarda yer alan toplam 8 sadrazamın öncelikle kısa biyografilerine değinilmiştir. Ardından sadrazamlar için akıllılık vasfının şiirlerde nasıl kullanıldığı incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Klasik Türk şiiri, sadrazam, akıllılık, 17. yüzyıl, tipler ve kişilikler.

In Divan Poetry, Smartness As A Characteristic of The Statesmanship Of The Grand Viziers of The XVII Century

Human and human-related appearances, which are the main factor forming the basis of the sources of classical Turkish poetry, are very much included in classical Turkish poetry. These appearances appear as types and personalities in the poems. Grand Viziers, who are often encountered in classical Turkish poetry in the qasida or dec poems, are also among the historical personalities. In classical Turkish poetry, statesmen usually take part in historical poems written for important matters such as death, wedding, elevation to office or dismissal, as well as in ghazals with the eulogies presented to them. It is possible to divide the characteristics of statesmen mentioned in classical Turkish poetry into two main groups as state and society values and personal characteristics. Characteristics such as belligerence, world domination, statism, public order, conquest, understanding of management, superiority and heroism can be evaluated under the heading of state and society values. Knowledge of duty, good morals, justice, generosity, smartness, biography, the execution of his judgment, famous personalities with whom he is mentioned, prudence, prudence, prudence, people of knowledge, piety, art, zillullah, such traits as adulthood are among the personal characteristics of statesmen found in poems. In this study, the quality of intelligence, which is one of the qualities of statesmanship in classical Turkish poetry, is 17. it was studied in the grand viziers of the XVII century. First of all, brief biographies of a total of 8 grand viziers who took part in the designated divans were mentioned. Then, it was examined how the attribute of smartness was used in poems for grand viziers.

Keywords: Classical Turkish poetry, grand vizier, smartness, 17. century, types and personalities.

Gösteri Çağı İnsanının Zihniyet Dönüşümü

Öğr. Gör. Burhanettin GÜNEŞ
Afyon Kocatepe Üniversitesi
ORCID: 0000-0002-0980-1547

Özet

Bu çalışma; gösteri çağı insanının zihniyet dönüşümünü anlamaya yönelik bir çabadır. İmajın hakikatle takas edilişinden, var oluşun görünmeye endeksli hale gelişine, niceliğin egemenliğinin niteliğe tahakkümüne, panoptikonun mahremiyetimize saldırısının kendimizi teşhir edişimizle yer değiştirmesine, vasatlığın ve sıradanlığın, derinlik ve düşünce karşısında baş tacı edilişine, kadar birçok noktayı ele alıp incelemektedir. 'Büyüsü bozulmuş dünyayı' ve gösteri çağındaki modern insanın düşünme ve tavır alışındaki değişim ve dönüşümleri anlamaya çalışmaktadır. Gösteri; mağara duvarlarına resim yapan insandan sosyal medyaya fotoğraf yükleyen insana kadar bir var olma biçiminde tezahür etmiştir. Varoluşunu görünmek üzerinden tanımlayan modern insan için 'teşhir' bir zihniyet kalıbı haline gelmiştir. Gözün değmesi muhtemel her alan göstergelerle itina ile işlenmiştir. Gösteriyi anlamak kendimizi anlamaya ve içinde bulunduğumuz toplumun hangi yönde ilerlediğini görmeye önemli katkılar sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gösteri, İmaj, Mahremiyet, Medya, Teşhir

Yeni Bir Toplumsal Birikim Kümesi Olarak Çokluklar ve Küresel "İmparatorluk" Kavramı

Doç. Dr. A. Baran DURAL
TC. Trakya Üniversitesi

Özgür KOÇ
TC. Trakya Üniversitesi
Sosyal Bil. Enstitüsü
Doktora Öğrencisi

Özet

Küreselleşme ile birlikte, ulus-devletlerin bünyesinde barındırdıkları siyasi öznelerin, dönüşüme uğradığını iddia eden bu çalışmada, Negri- Hardt'ın kavramsal çerçevesinden ve siyasal toplum tasavvurlarından yola çıkılarak, yer yer güncel örnekler üzerinden, kuramsal bir iktidar-çokluk ilişkisi sorunsallaştırılacaktır. Tekil birliktelikler olarak ele alınacak olan çoklukların, iktidar ilişkileri içerisinde veya dışarısında olarak tanımlanamayacak bir birlik oluşturduğu düşünülmektedir. Ortodoks Marxizm'den farklı olarak, sadece işçi sınıfının elde etmesinin yeterli olmayacağı düşünülen sınıf bilincinin, çoklukların nazarında ne ifade ettiğinin saptanması, onların örgütlenme potansiyellerinin açığa çıkarılması bakımından önem arz etmektedir. Marxizm'in devrimci özne olarak kabul ettiği işçi sınıfının aksine, herhangi bir sınıfa siyasi ayrıcalık tanımayan Antonio Negri- Michael Hardt, küreselleşmenin yüksek aşaması olarak gördükleri, "İmparatorluk düzeni"nin zaaflarından bahsederler.

Anahtar Kelimeler: Çokluklar, sınıf, Antonio Negri, Michael Hardt, küreselleşme.

Multiplicites As a New Social Accumulation Set in Solving the Problems of "Global Empire"

Abstract

This paper assuming the political subjects strictly connected with the term nation- state have undergone a devastating change after globalization process occured through out the world. The paper also tries to make a problematique to implicate an inter- connection in between Negri- Hardt's social political thesis by observing the power- multiplicities issues. By dealing with new samples on the subject some can view the multiplicities which will be considered as unique singular units affecting the political power game theories made a great difference in world politics. Different from the classical Ortodox theory accepting the class consciousness as the basic revolutionary element of political discourse, Negri and Hardt, desrcribes muliplicities as new forms of useful agents to explain and solve political antithetical paradoxes. The multiplicites then becomes important for Negri- Hardt, to explaining the weak points of the new stage of globalization in the first hand. So the paper will try to focus on "globalization problem" bu using multiplicities as a new form of political change.
Keywords: Multiplicities, class agression, Antonio Negri, Michael Hardt, globalization.

Haber Araştırmalarında Tarihsel Dönüşüm: Farklılıklar ve Benzerlikler

Arş. Gör. Resul TAŞAN
Süleyman Demirel Üniversitesi
İletişim Fakültesi
Gazetecilik Bölümü
ORCID:0000-0002-5993-3548

Özet

Medya politik, ekonomik ve sosyal yapı ile doğrudan ilişki içerisindedir. Bu yapılardan hem beslenen hem de bu yapıları biçimlendiren medya; toplumsal ekonomik ve siyasi hayatın ayrılmaz bir parçasıdır. Medyanın en önemli çıktılarından biri haberdir. Bireyler toplumsal gerçekliği ve pratiği anlamlandırırken geleneksel medyadan ya da internet ve sosyal medya kanallarından edindiği haberler önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmada liberal çoğulcu yaklaşım ve eleştirel yaklaşımın habere bakışı ve tarihsel akış içerisinde haber olgusunun nasıl değerlendirildiği üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda Liberal Çoğulcu Yaklaşım haberi, demokrasilerin olmazsa olmazı olarak görmektedir. Bu yaklaşıma göre habercilik medyanın en önemli işlevlerinden biridir. Eleştirel yaklaşım ise haberi bir ideoloji alanı olarak görmekte ve egemen sınıfın çıkarlarına hizmet eden bir araç olarak betimlemektedir. Buna karşın; haber üretim araştırmalarını bir bütün olarak değerlendirdiğimizde ise; çoğulcu ve eleştirel yaklaşımın tarihsel akış içerisinde birbirine yakınlaştığı ve haber üretimine ilişkin görüşlerin de kutupluluğunun azaldığı belirlenmiştir.

İnanç Temelli Terör Saldırılarının Haberleştirilmesi: Yeni Zelanda ve Sri Lanka Saldırıları Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme

Arş. Gör. Resul TAŞAN
Süleyman Demirel Üniversitesi
İletişim Fakültesi
Gazetecilik Bölümü
ORCID:0000-0002-5993-3548

Özet

Dil, söylem ve ideoloji birbiriyle etkileşim içinde olan; birbirinin oluşumuna katkı veren kavramlar olarak karşımıza çıkmaktadır. İdeolojik bir söylemi anlamlandırırken dilin ögelerinden bağımsız olarak bu değerlendirmeyi yapmak çoğu kez mümkün değildir. Diğer yönden söylem de dilin imkanlarını kullanarak kendine bir etkinlik alanı bulmakta ve bu alan içerisinde ideolojilerin oluşmasında kilit rol oynamaktadır. Bir anlatı türü olan haber de içinde barındırdığı kavramlar ve bu kavramların oluşturduğu zihinsel derinlik bağlamında birtakım söylemleri inşa etmektedir. Bu söylemler, haber metinlerinin üretildiği medya kuruluşlarının ideolojisinden ve sermaye yapısından bağımsız düşünülememektedir. Özellikle ideolojileri, din ve inanç temalı düzenlenen metinlerde yoğunlukla görmemiz mümkündür. Buradan hareketle çalışmamızda uluslararası medya kuruluşlarının din ve terör başlıkları etrafında olayları nasıl haberleştirdikleri üzerinde durulmuştur. Örneklem olarak seçilen BBC Türkçe, Sputnik Türkiye ve CRI Türk (Çin Ulusal Radyosu)'nun İslam ve Hıristiyan mabedlerine düzenlenen silahlı saldırıları internet sitelerindeki haberlerine hangi söylemlerle ve nasıl bir haber dili kullanarak taşıdıkları incelenmiştir. Bu yapılırken ise yöntem olarak; yaşadığı çevrede azınlık olan toplumların sorunlarına eğilen; azınlık ve göçmenlere yönelik haberlerdeki olumsuz ve eşitsiz sunumları değerlendiren eleştirel söylem analizi kullanılmıştır. Bu çerçevede sunulan haberlerde kurumların ideolojik tutumlarının etkili olduğu görülmüştür.

Dünyadan Örneklerle Dijital Abonelik Sistemleri

Arş. Gör. Resul TAŞAN
Süleyman Demirel Üniversitesi
İletişim Fakültesi
Gazetecilik Bölümü
ORCID:0000-0002-5993-3548

Özet

Dijitalleşme ve internet hizmetlerinin gelişimi yeni bir dijital yayınının ortaya çıkışını kolaylaştırmaktadır. İnternet teknolojisinin sağladığı imkanlar ve dijitalleşme, habercilik pratiklerini değiştirmekte ve dönüştürmektedir. Bu dönüşümün yansımalarından biri gazetecilik için ortaya çıkan yeni gelir modelleridir. Bu çalışmada dijital gelir modellerinden biri olan abonelik sistemlerinin dünyadaki görünümü örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır. ABD, Norveç ve İsveç örneğinden yola çıkarak dijital abonelik sistemlerinin güncel durumları tartışılmıştır. Bahsi geçen örneklerde; abonelik sistemleri ile ilgili her mecra kendine en uygun yolu bulmaya çalıştığı görülmüştür. Ödeme duvarlarındaki katman ve çoklu seçenek okuru aboneliğe cezbetmektedir. Aynı zamanda dijital yayıncılar abonelik sistemlerini güncelleyerek mevcut durumlarını daha iyi seviyeye getirmeye çalışmaktadırlar. Abonelik sistemlerindeki farklı stratejiler okurları aboneliğe teşvik için önem arz etmektedir. Bu bağlamda elde edilen kullanıcı verisini işleyerek farklı kullanıcılar için farklı ödeme duvarlarını oluşturan kurumların başarı oranlarının yükseldiği belirlenmiştir.

Anadolu Üniversitesi Açık ve Uzaktan Öğrenme Sistemi İçin Geleceğin Resmi

Dr. Öğr. Üyesi Güzin KIYIK KICIR
Anadolu Üniversitesi
ORCID: 0000-0002-6042-3422

Özet

Uzaktan öğrenme eğitim alanının önemli yapı taşlarından biri olan, öğrenenler için bilgiye erişimi kolaylaştırıp, zaman ve mekansal sınırlılıkları ortadan kaldıran bir eğitim modelidir. 1700'lü yıllarda ilk olarak mektupla faaliyete başlasa da, günümüzde tüm dünya için en yaygın eğitim anlayışlarından biri haline gelmiştir. Değişimin kaçınılmaz olduğu bir dünyada, uzaktan öğrenme sistemi adına gelecek nasıl olacak sorusu bu çalışma için çıkış noktası olarak kabul edilmektedir. Araştırmada Türkiye'nin ilk ve en köklü uzaktan öğretim kurumu olan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sistemi uygulama alanı olarak seçilmiştir. Geleceğin dünyasında kurumun doğru konum alabilmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmada öncelikle alana ilişkin bir literatür incelemesi ve doküman taraması yapılmıştır. Sonrasında ise, alan yöneticileriyle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler, SWOT tekniğine başvurularak analiz edilmiştir. Anadolu Üniversitesindeki Açıköğretim sisteminin güçlü ve zayıf yanları ayrıca kurum dışı çevresel fırsat ve tehditlerin birlikte ele alındığı bu çalışmada gelecek öngörülerine de yer verilmektedir. Metaverse, sanal gerçeklik, akıllı teknolojilerin konuşulduğu bir dünyada, uzaktan öğrenme faaliyetlerinin kurumsal olarak nasıl yönetilmesi gerektiği, risk ve stratejiler açısından atılması gereken adımlar bu araştırma ile değerlendirmeye alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Modeli, Uzaktan Öğrenme, Açıköğretim, SWOT Analizi

The Picture of The Future for Anadolu University Open and Distance Learning System

Abstract

It is an education model that is one of the important building blocks of distance learning education, facilitates access to information for learners and eliminates time and spatial limitations. Although it first started its activities by letter in the 1700s, it has become one of the most common education understandings for the whole world today. In a world where change is inevitable, the question of how the future will be for the distance learning system is accepted as the starting point for this study. In the research, Anadolu University, which is the first and most rooted distance education institution in Turkey, was chosen as the application area of the Open Education system. In the study, which was carried out in order to take the right position of the institution in the world of the future, first of all, a literature review and document review was made on the field. Afterwards, the data obtained from the interviews with the field managers were analyzed using the SWOT technique. In this study, in which the strengths and weaknesses of the Open Education system at Anadolu University, as well as external environmental opportunities and threats, are discussed together, future predictions are also included. In a world where metaverse, virtual reality and smart technologies are spoken, how distance learning activities should be managed institutionally, the steps to be taken in terms of risks and strategies have been evaluated with this research.

Keywords: Education Model, Distance Learning, Open Education, SWOT Analysis

Psychological Factors That Influence Masstige Brands Perceptions and Its Results: A Research on Smartwatch Brands

Rabia Nur TUNA
Yıldız Technical University
Faculty of Economics and Administrative Sciences
ORCID: 0000-0003-2414-9769

Hayat AYAR ŞENTÜRK
Yıldız Technical University
Faculty of Economics and Administrative Sciences
ORCID: 0000-0002-8738-4603

Abstract

Brand management has always been a strategic area in the marketing discipline and has been continuously developed with new concepts and approaches with the increasing competition and need for differentiation. In recent years, in contrast to the traditional luxury brands, a new luxury concept has emerged and the "masstige" marketing strategy, which is also called affordable luxury, has begun to be mentioned. Masstige marketing can de define as a strategy that aims to market by creating prestige to as many consumers as possible while keeping the price, one of the four elements of the marketing mix, at a premium level and by strategically developing other elements of marketing mix. This marketing strategy is at a more reasonable level than traditional luxury brands in terms of price and prestige, but is over the middle-priced brands, making luxury accessible by taking middle-income consumers to its target segment. Particularly in developing countries, since middle-class consumers tend to prefer prestigious products that can add value to their lives to reward themselves, brands that provide prestige for the masses become important instead of luxury brands that appeal to the high-income group. It is known that psychological factors are important in consumers' purchases and brand perception, with the assumption that consumers make consumption in a way that makes them feel valued. In this framework, the concept of masstige has been conceptually studied in the literature for the last 10 years, but it has been operationalized for the first time in 2015 and is the subject of empirical studies. However, little information is available about the mass prestige brand index of brands in specific product categories, the factors affecting the mass prestige brand perception in consumers, and its results. In this context, in the study; based on the most preferred smart watch brands (Apple, Samsung and Huawei) in our country, i) measuring the masstige values of brands ii) the effect of psychological factors (consumers' need for uniqueness, status consumpiton and consumer susceptibility to interpersonal influence) on the perception of brands as masstige brands iii) the effect of this perception on consumer emotions is empirically examined.

Keywords: masstige marketing, consumers' need for uniqueness, status consumption, consumer susceptibility to interpersonal influence, consumer emotions

Kitlesel Prestij Markası Algılamaları Etkileyen Psikolojik Faktörler Ve Sonuçları: Akıllı Saat Markaları Üzerine Bir Araştırma

Özet

Marka yönetimi pazarlama disiplininde her zaman stratejik bir alan olmuş ve artan rekabet ve farklılaşma ihtiyacı ile sürekli olarak yeni kavramlar ve yaklaşımlarla geliştirilmiştir. Son yıllarda ise özellikle alışılmış geleneksel lüks markaların aksine yeni lüks anlayışı ortaya çıkmış ve ulaşılabilir lüks olarak da adlandırılan ‘‘kitlesel prestij’’ pazarlama stratejisinden söz edilmeye başlanmıştır. Kitlesel prestij pazarlaması, pazarlama karmasının dört unsurundan biri olan fiyatı premium seviyesinde tutarak diğer ürün, tutundurma ve dağıtım unsurlarını stratejik bir şekilde geliştirerek olabildiğince çok sayıdaki tüketicilere prestiji kitlesel olarak ulaştırma düşüncesindeki bir stratejidir. Bu pazarlama stratejisi fiyat ve prestij açısından geleneksel lüks markalara göre daha makul bir seviyede fakat orta fiyatlı markaların üzerinde olduğundan hedef kitlesine orta gelir seviyesindeki tüketicileri alarak lüksü ulaşılabilir kılmaktadır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde orta sınıf tüketiciler hayatlarında her zaman olmasa da bazen kendilerini ödüllendirmek adına değer katabilecek prestijli ürünlere daha fazla yöneldiğinden üst gelir grubuna hitap eden lüks markalar yerine kitlelere yönelik prestij sağlayan markalar önem kazanmaktadır. Böylelikle tüketicilerin kendilerini değerli hissedebilecek şekilde yaptıkları tüketimlerden dolayı tüketicilerin satın alımlarında psikolojik faktörlerin önem arz ettiği bilinmektedir. Bu çerçevede kitlesel prestij kavramı yaklaşık son 10 yıldır literatürde kavramsal olarak çalışılmakta ancak ilk kez 2015 yılında operasyonelleştirilerek ampirik çalışmalara konu edilmektedir. Ancak, spesifik ürün kategorilerindeki markaların kitlesel prestij marka indeksinin ne olduğu, kitlesel prestij markası algısının tüketicilerde oluşmasına etki eden faktörler ve sonuçları hakkında çok az bilgi edinilmektedir. Bu bağlamda çalışmada; ülkemizde en çok tercih edilen akıllı saat markaları (Apple,Samsung ve Huawei) baz alınarak i) markaların kitlesel prestij değerlerini ölçmek ii) psikolojik faktörlerin (tüketicilerin benzersizlik ihtiyacı, statü tüketimi ve kişilerarası etkiye duyarlılık) markaların kitlesel prestij markası olarak algılanmasına etkisi ve iii) bu algının tüketici duyguları üzerindeki etkisi ampirik olarak incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kitlesel prestij, tüketicilerin benzersizlik ihtiyacı, statü tüketimi, kişilerarası etkiye duyarlılık, tüketici duyguları

The Role of the EU and NATO in the Change of Security Dynamics in the Western Balkans After the Cold War

Hasan Onur DEMİR
Varna Free University
Doktora Öğrencisi

Abstract

After the Cold War, the Balkans witnessed ethnic conflicts, political crises, and the resulting waves of migration. The authority vacuum that emerged after the disintegration of the Eastern Bloc was one of the most important reasons that triggered the violence in the Western Balkans. Violence in the Western Balkans has been a direct threat to Europe's security. Considering the geographical location of the Western Balkans, the risk of spreading the instability experienced in this region to Europe presented a direct threat to Europe's security. The EU and NATO have applied various policies to reduce tensions in the Western Balkans. The most important of these is the membership perspective offered to these countries. The objective of this study is to examine the role of the EU and NATO in maintaining peace and stability in the Western Balkans. This study argues that the policies applied by NATO and the EU have changed the security dynamics in the region positively by enabling the countries to change politically, economically and socially. To achieve this, process tracing and case study methods are used.

Alüminyum Sektöründe ISO 500'de Yer Alan Şirketlerin İnternet Siteleri ve Yayınladıkları Sürdürülebilirlik Raporları Üzerine İçerik Analizi

Burak Enes ANAYURT
Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Üretim Yönetimi ve Pazarlama
Yüksek Lisans Öğrencisi
ORCID: 0000-0003-1011-3853

Özet

İnsanlık ilk olarak avcılıkla ve toplayıcılıkla sonrasında yerleşik hayata geçerek tarımla uğraşmışlardır. Buharlı makinelerin icadıyla Birinci, elektriğin bulunmasıyla İkinci Sanayi Devrimi, beraberinde de seri üretim başlamıştır. Böylece kaynak tüketimi artmış ve doğal dengenin korunmasında sıkıntılar başlamıştır. Dijital sistemlerin kullanımıyla beraber Üçüncü Sanayi Devrimi'ne, nesnelerin internetiyle Dördüncü Sanayi Devrimi'ne geçilerek üretim ve tüketimde muhteşem bir hıza ulaşılmıştır. Artan nüfus talebi, artan taleplerde üretimi artırmıştır. Bilinçsiz tüketimde çevreye verilen zararı beraberinde getirmiştir. Pandemi nedeniyle uygulanan karantinada insanlar düşünme ve kendilerini gözden geçirme fırsatı bulmuştur. Doğa da rahat bir nefes alarak kendini toparlamaya vakit bulmuştur. Ancak günümüzde kaynak bulmada sıkıntılar yaşanmakta, bilinçsiz tüketim ve atıklarla çevreye zarar verilmekte, artan nüfus ve dünyada varolan dengesiz dağılım nedeniyle gıdaya, sağlık kaynaklarına, eğitime erişimde eşitlik sağlanamamaktadır. Devletler, sivil toplum kuruluşları ve bireyler bu konularda sorumlu olduğu gibi şirketlerde bu alanda sorumludur. Bu çalışmada sürdürülebilirlik kavramının ortaya çıkışı ve yıllar içinde yaşanan gelişmeler anlatılmış olup öncelikle özel sektörün yaklaşımına değinilmiştir. Ardından Alüminyum Sektörü özelinde konu irdelenmiştir. ISO 500'de yer alan Alüminyum şirketlerinin internet siteleri ve sürdürülebilirlik raporları üzerine içerik analizi yapılarak şirket bazlı en fazla önem verilen kavramlar ortaya çıkarılmış ve dikkat çekmek istedikleri noktalar belirlenmiştir. Ayrıca sektör genelinde öne çıkan ifadeler ve şirketlerin sürdürülebilirlik yaklaşımlarının farklılık taşıyıp taşımadığının tespiti yapılmıştır.

Content Analysis on the Websites and Sustainability Reports of the ISO 500 Companies in the Aluminum Industry

Abstract

People first engaged in hunting and collecting, then settled life and engaged in agriculture. With the invention of steam engines, the First Industrial Revolution began, the Second Industrial Revolution began with the discovery of electricity, and mass production began with it. Thus, the consumption of resources has increased and problems have begun in the preservation of the natural balance. With the use of digital systems, the Third Industrial Revolution was started, and the Fourth Industrial Revolution was started with the Internet of Things, achieving a magnificent speed in production and consumption. The increase in population has led to an increase in demand, the increase in demand has increased production. Unconscious consumption has brought about the damage to the environment. During the social isolation period implemented due to the pandemic, people began to

question themselves; found the opportunity to review their habits, production and consumption methods. Nature has also found time to recover itself. However, there are difficulties in finding resources today. Unconscious consumption and waste are some of the responsible for the damage to the environment. Due to the increasing population and the uneven distribution in the world; Equality cannot be achieved in access to food, health resources and education. States, non-governmental organizations and individuals are responsible for these issues, as well as companies have responsibilities in this area. In this study, the emergence of the concept of sustainability and the developments over the years are explained, and firstly, the approach of the private sector is mentioned. Then, the subject was examined within the Aluminum Sector. Content analysis was conducted on the websites and sustainability reports of Aluminum companies in ISO 500. The most important company-based concepts were revealed and the points they wanted to draw attention to were determined. In addition, it has been determined whether the concepts that stand out in the sector and the sustainability approaches of the companies are different.

Covid-19 Öncesi ve Covid-19 Dönemi Perakende Ticaret Şirketlerinin Performans Analizinin Karşılaştırılması

Öğr. Gör. Bahar KANDEMİR KULOĞLU
Bayburt Üniversitesi
Sosyal Bilimler MYO
ORCID: 0000-0003-2809-5710

Özet

Ekonomik yapıyı etkileyen perakende ticaret, günlük hayatımızda da önemli bir yere sahiptir. Hem tüketiciler hem iş yerleri gereksinim doğrultusunda her gün farklı ürün ve hizmetler satın almaktadırlar. Bu nedenle perakende sektörü canlılığını her daim korumaktadır. Her sektörde etkisini gösteren Covid-19 salgınının perakende sektörüne olan etkisini araştırmak amacıyla, Borsa İstanbul (BİST) perakende ticaret endeksine kayıtlı 10 şirketin Covid-19 öncesi (2018 ve 2019 yılları) ile Covid-19 dönemi (2020 ve 2021 yılları) finansal oranları dikkate alınarak performansları değerlendirilmiştir. Bu amaçla BİST'te işlem gören 10 şirketin 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarına ait finansal tabloları (bilanço ve gelir tablosu) Kamuyu Aydınlatma Platformu'ndan (KAP) temin edilerek, çok kriterli karar verme yöntemlerinden TOPSİS yöntemi ile analizi gerçekleştirilmiştir. Şirketlerin likidite, mali yapı, finansal durum ve karlılık durumlarına ilişkin sonuçlar değerlendirilmiştir. Çalışma da literatürde en çok tercih edilen; cari oran, likit oran, nakit oran, aktif karlılık, net kar marjı, özsermaye karlılığı, borç-kaynak oranı, özsermaye - aktif oranı, aktif devir hızı ve alacak devir hızı oranları kullanılmıştır. Çalışmanın sonucuna göre; Covid-19 öncesi ve dönemi Carrefoursa Sabancı Tic. A.Ş'nin performans sıralamasında ilerleme olurken, Ersan Alışveriş Hizmetleri ve Gıda Sanayi Tic. A.Ş'nde gerileme görülmektedir. Diğer işletmelerde önemli bir değişiklik görülmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Rasyo yöntemi, Perakende, Finansal performans, TOPSİS.

Performance Analysis of Retail Trading Companies Before Covid-19 and Covid-19 Period

Abstract

Retail trade, which affects the economic structure, also has an important place in our daily life. Both consumers and businesses buy different products and services every day in line with their needs. For this reason, the retail sector always maintains its vitality. In order to investigate the impact of the Covid-19 epidemic, which affects every sector, on the retail sector, the financial ratios of 10 companies registered in Borsa Istanbul (BIST) retail trade index before Covid-19 (2018 and 2019) and Covid-19 period (2020 and 2021) are taken into account. their performance was evaluated. For this purpose, the financial statements (balance sheet and income statement) of 10 companies traded on the BIST for the years 2018, 2019, 2020 and 2021 were obtained from the Public Disclosure Platform (KAP) and analyzed with the TOPSIS method, one of the multi-criteria decision-making methods. The results regarding the liquidity, financial structure, financial position and profitability of the companies were evaluated. In the study, the most preferred in the literature; current ratio, liquid ratio, cash ratio, return on assets, net profit margin, return on equity, debt-to-resource ratio, equity-asset ratio, asset turnover and receivables turnover ratios were used. According to the results of the study; Before and during Covid-19 Carrefoursa Sabancı Tic. A.Ş's performance ranking progressed, while Ersan Shopping Services and Gıda Sanayi Tic. A.Ş. shows a decline. No significant changes were observed in other enterprises.

Keywords: Ratio method, Retail, Financial performance, TOPSIS.

Dede Ömer Rûşenî Külliyâtında Erken Azeri Türkçesi Özellikleri

Dr. Öğr. Üyesi Necip Fazıl ŞENARSLAN
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi
ORCID: 0000-0002-9519-7832

Özet

15. yüzyılın önemli mutasavvıf şairlerinden Rûşenî'nin doğum tarihi 1407-1408 ya da 1418-1419 tarihlerinden biri olmalıdır. Mezkûr tarihler, Azeri Türkçesinin ana hatlarının belirmeye başladığı zamana tekabül eder. Dolayısıyla Rûşenî'nin eserlerinde Erken Azeri Türkçesine has özellikleri takip etmek, dönemin dil anlayışının tespiti bakımından önemlidir. Rûşenî, Aydın'da doğmuş ve Bursa'da tahsil görmüştür. Bursa'dan sonra ağabeyi Alaaddin Ali'nin yanına Karaman'a gider. Bu, Rûşenî'nin Anadolu sahasındaki son durağıdır. Nihayetinde ağabeyinin teşvikiyle Bakü'ye, kendisine intisap edeceği Seyyid Yahya Şirvânî'nin yanına gitmiştir. Külliyâtın burada telif edildiği düşünülebilir. Seyyid Yahya'dan eğitim aldıktan sonra Rûşenî'den Anadolu'ya dönmesi istenir. İstanbul'un fethinde hayatta olan ve hatta Anadolu'ya dönmesi istenen Rûşenî'nin Azerbaycan sahasında kalmak istemesi ayrıca dikkat çekicidir. Erken Azerbaycan Türkçesinin kendine has dil hususiyetlerinin, her ne kadar Eski Anadolu Türkçesiyle iç içe olsa da, 13-15 yüzyıllar arasında ortaya çıktığı düşünülmektedir. İlk eğitim hayatını ve gençlik yıllarını Anadolu'da geçiren fakat eserlerini Azerbaycan sahasında verdiği düşünülen Rûşenî'nin dilinin doğru tespiti, Erken Azeri Türkçesinin hangi dönemde kendine has şekillerinin oluştuğuna ve Azeri Türkçesinin ilk dönem özelliklerinin tespitine katkı sağlayacaktır. Bu yönüyle çalışmamızda Rûşenî Külliyâtı'nda Azeri Türkçesine has fonetik ve morfolojik unsurların tespitine çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dede Ömer Rûşenî, Erken Azeri Türkçesi, Külliyât, Eski Anadolu Türkçesi

Early Azeri Turkish Characteristics in the Corpus of Dede Ömer Rûşenî

Abstract

Rûşenî, one of the important sufi poets of the 15th century, must have been born between 1407-1408 or 1418-1419. The aforementioned dates correspond to the time when the main lines of Azeri Turkish began to appear. Therefore, following the characteristics of Early Azeri Turkish in Rûşenî's works is important in terms of determining the language understanding of the period. Rûşenî was born in Aydın and studied in Bursa. After Bursa, he goes to Karaman to near his older brother Alaaddin Ali. This is Rûşeni's last stop in the Anatolian field. Finally, with the encouragement of his older brother, he went to Baku to see Sayyid Yahya Shirvani, whom he would join. It can be thought that the corpus was copyrighted here. After receiving education from Sayyid Yahya, Rûşenî is asked to return to Anatolia. It is also noteworthy that Rûşeni, who was alive during the conquest of Istanbul and was even asked to return to Anatolia, wanted to stay in the Azerbaijan field. It is thought that the peculiar language features of Early Azerbaijan Turkish emerged between the 13th and 15th centuries, although they are intertwined with the Old Anatolian Turkish. The correct determination of the language of Rûşenî, who spent his first education and youth years in Anatolia but is thought to have given his works in the field of Azerbaijan, will contribute to the determination of the early Azeri Turkish features and the period in which the unique forms of Early Azeri Turkish were formed. In this respect, in our study, it has been tried to determine the phonetic and morphological elements of Azeri Turkish in the Rûşenî's Corpus.

Keywords: Dede Ömer Rûşenî, Early Azeri Turkish, Corpus, Old Anatolian Turkish

Sözün Arka Planına Ulaşma Çabalarında Yeni Metodolojik Alternatifler: Tezevvuk Metodu

Arş. Gör. İsmail ARAZ
Marmara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi
Temel İslam Bilimleri Bölümü

Özet

İslam Medeniyeti, iki temel kaynak olan vahiy ve sünnet etrafında şekillenen kitap, şerh, haşiye ve takrir gibi araştırma ve incelemenin ağırlıkta olduğu zengin bir literatüre sahiptir. Bu iki kaynağa dönük erken dönemde yapılan çalışmalar, Kur'an dili olan Arapçanın anlaşılması ve kurallarının tespiti için kaleme alınan eserler, Arapçanın başarılı bir şekilde kullanıldığı şiir ve nesir gibi edebî metinlere dair verilen şerhler vb. telif çalışmaları İslam Medeniyeti'nin erken dönemde ilim ve kültür noktasında ulaştığı seviyeyi kanıtlar niteliktedir. Bununla beraber söz konusu zenginlik ve ileri seviye, her ne kadar ilgili eserlerin verildiği klasik dönemde karşılığını bulmuş olsa da zamansal farktan kaynaklı olarak günümüzde bazı okuyucu ve araştırmacılar tarafından yeri geldiğinde muğlak ve müphem, hatta aşırı tevil ve subjektif olarak nitelendirilmektedir. Bu niteleme, tabii olarak klasik dönem eserlerinin tam anlamıyla okunamaması ve anlaşılamaması problemine sebep olmaktadır. İlgili dönemin müellif ve eserlerini tanımaya dönük benimsenen metotlar da bu tür ön yargı ve tetkike muhtaç kabullenmeler dolayısıyla etkisini yitirme tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır. Merkezinde anlaşılmazlık, müphemlik ve muğlaklık gibi ön yargıların bulunduğu bu yaklaşımlar, söz konusu metinlerin ilmî usul ve esaslara dayanan metotlardan faydalanılarak yeniden ele alınmalarını gündeme getirmektedir. Bu bağlamda benimsenen metotlar arasında çıkış noktası klasik dönemde yapılmış metin tahlillerine dayanan ve XX. yüzyılda yoğun bir şekilde incelenip metinlere tatbik edilen Tezevvuk metodu ön plana çıkmaktadır. Araştırmacı ile araştırılan nesne/saha arasındaki sıkı ilişkiyle şekillenen bu metot, öncülü dil zevki ardılı ise araştırmacının gayreti olan kolektif bir yapıya sahiptir. Zorlukları, çapraşık ve anlaşılması güç yönleri bahane edilen klasik metinlerin anlaşılmasının yanı sıra duyulmasını, hissedilmesini ve benimsenmesini hedefleyen Tezevvuk metodu, çalışmaların nesnel ve derinlikli bir şekilde yürütülmesine olanak sağlaması yönüyle bilimsel araştırmalarda hatırı sayılır iz düşümler bırakmaktadır. Buradan hareketle bu çalışmamızda söz konusu metodun yapısı, oluşum süreci ve tarihî arka planına değinilecek; bilimsel araştırmalarda nasıl uygulanacağına dair önerilerde bulunulacaktır.

Temel Hak ve Hürriyetler Bakımından Locke'un Siyasal Düşüncesinde Siyasal İktidarın Meşruiyeti

Arş. Gör. Dr. Ayman KARA
Kırıkkale Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
ORCID: 0000-0002-7493-0150

Özet

Siyasal düşünceler tarihinde önemli bir yer tutan İngiliz düşünür John Locke siyasal iktidarın oluşumunu ve meşruiyetini değerlendirirken temel hak ve hürriyetler üzerinden hareket eder. Locke'a göre, insanlar yönetimi merkezi bir otoriteye devrederken bir kısım haklarından feragat ederler. Bunun karşılığında da siyasal iktidar onlara güvenlik, özgürlük, mülkiyet hakkı gibi haklar verir. Siyasal iktidar ile toplum arasında bu hakların sağlanmasına ve korunmasına dayalı bir anlaşma yapılmış olur. Bu anlaşma siyasal iktidarın meşruiyet kriterlerini ortaya koyar. Locke'a göre siyasal iktidar toplumun temel hak ve hürriyetlerini ihlal ederse meşruiyetini kaybedecek, toplum bu hak ve hürriyetleri kendisine sağlayabilecek başka bir otoriteyi isyan ve devrim yoluyla kurabilecektir. Bu çalışmada Locke'un siyasal iktidarı temel hak ve hürriyetleri sağlama görevi ile sınırlandıran düşünceleri incelenecek ve bunun siyasal iktidarın meşruiyetini nasıl etkilediği ele alınacaktır. Düşünürün getirdiği bu sınırlı iktidar anlayışı günümüzde de etkisini sürdürmesi bakımından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Locke, hak, özgürlük, meşruiyet, siyasal iktidar

The Legitimacy of Political Power in Terms of Fundamental Rights and Freedom in Locke's Political Thought

Abstract

Having an important place in the history of political thoughts, English philosopher John Locke acts on fundamental rights and freedoms while evaluating the formation and legitimacy of political power. According to Locke, people waive some of their rights while transferring the administration to a central authority. In return, political power provides them rights such as safety, freedom and the right to own. Therefore, an agreement is made between the political power and society based on the provision and protection of these rights. This agreement sets forth the legitimacy criteria of political power. According to Locke, political power will lose its legitimacy should it violate the fundamental rights and freedoms of the society, and the society will be able to establish another authority that can provide the rights and freedom to itself through rebellion and revolution. The thoughts of Locke that limit political power to the provision of fundamental rights and freedoms will be examined and how this impacts the legitimacy of political power will be discussed in this study. The understanding of limited power brought forward by the philosopher is important in terms of still being meaningful today.

Keywords: Locke, rights, freedom, legitimacy, political power.

Montesquieu'nun Siyasal Düşüncesinde Akıl ve Yasa

Arş. Gör. Dr. Ayman KARA
Kırıkkale Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
ORCID: 0000-0002-7493-0150

Özet

Siyasal düşünceler tarihinde siyaset biliminin kurucusu olarak nitelendirilen Fransız düşünür Montesquieu, düşüncelerini akıl ve yasa arasında kurduğu ilişki üzerine oturtur. Ona göre, tarihsel süreçler incelenerek siyasal ve toplumsal gelişimin yasaları belirlenebilir. Aydınlanma düşüncesinin yaygın olduğu bir dönemde yaşamış olan düşünür Aydınlanmacıların yöntemlerinden etkilenmiştir. Doğa bilimlerinde kullanılan deney ve gözlem gibi akla dayalı metotların sosyal bilimlerde de kullanılabileceğini düşünmüştür. Toplumsal ve siyasal kurumların tarihte ortaya çıkan gelişmelerin neticesinde akıl yoluyla oluşturulduğunu ve bunların birbirlerine neden sonuç ilişkisi içerisinde bağlı bulunduğunu söyler. Bu çalışmada Montesquieu'nun siyasal ve toplumsal kurumların oluşumunu açıklarken kullandığı yöntem akıl ve yasa ilişkisi arasında kurduğu bağlantı üzerinden incelenecektir. Onun akıl ve yasa ilişkisi üzerinden yaptığı açıklama siyaset bilimine yeni bir bakış açısı getirmesi bakımından önemli görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Montesquieu, akıl, yasa, siyasal düşünceler tarihi

Reason and Law In Political Thought of Montesquieu

Abstract

Described as the founder of political science in the history of political thoughts, Montesquieu bases his thoughts on the relationship he established between reason and law. According to him, the laws of political and social development can be determined by examining historical processes. Having lived in an era in which the idea of Enlightenment was widespread, the philosopher was influenced by the methods of the Enlightenment philosophers. He considered that methods based on reason such as experiment and observation used in natural sciences could also be used in social sciences. He claims that social and political institutions were formed by reason as the results of developments throughout the history and that they are connected to each other in a cause and effect relationship. The method Montesquieu uses to explain the formation of political and social institutions will be examined through the relationship he established between reason and law in this study. His explanation through the relationship between reason and law has been considered important in terms of bringing a new perspective on political science.

Keywords: Montesquieu, reason, law, political thought history

Azerbaycan'ın Milli Halllarında Renk Sembolleri

Şabanova ALMAZ
Bakı Dövlət Universitetinin doktorantı
Azerbaycan

Özet

Azərbaycan xalçalarında ölkəmizin rəngarəng təbiətinin bütün gözəlliyi - dənizlə səmanın maviliyi, meşələrin yaşıllığı, dağların bəyaz zirvələri və əlvan yamacları əks olunub. Xalçaya nəzər saldığımızda ilk diqqəti çəkən rənglər olur. Xalçaların ideyasına diqqət yetirəndə aydın olur ki, burada işlədilən hər rəngin ifadə etdiyi fikir var. Məsələn, qırmızı, göy və şəkəri rənglər alovun, suyun və torpağın rəmzidir. Xalça məktəblərinə bir-bir səyahət etsək görərik ki, naxışlarla yanaşı rəng çalarları da dəyişir. Azərbaycanın şimal-şərq zonalarını əhatə edən Quba qrupu xalçaları xoş rəng ahəngilə seçilir. Şirvan xalçalarında nar və sumağın qırmızı dənələri, sünbüllərin qızılı-sarısı, yaşıl məxmər çəmənlər əksini tapıb. Bakı xalçalarında dənizin mavi ənginliyi, atəşin qırmızı rəngi, qumsallıqların qızılı rəngləri ecazkar bir şəkildə qovuşub. İstənilən xalçanın rəng uyğunluğunda bir rəng digərlərindən üstün olaraq böyük sahəni tutur. Qırmızı Azərbaycan xalçalarında ən çox istifadə olunan rəngdir. Bu rəng xoşbəxtliyi, sevgini təcəssüm etdirir. Qara rəng ən çox Qarabağ xalçalarında istifadə olunardı. Qara rəng türk xalqlarında "bəd" rəng hesab olunar, ölümü, qaranlığı ifadə edərdi. Qaranın həm rəng, həm məna baxımından əksi ağdır. Xalçalarda istifadə edilən ağ rəng əsasən yunun təbii rəngindən alınırdı. Azərbaycan xalçalarında ən çox istifadə edilən rənglərdən biri də mavi və onun çalarlarıdır. Türk mədəniyyətində mavi rəngin müqəddəsliyi türk xalqlarının "Göy Tanrısına" və səma cisimlərinə olan inancı və sitayişi ilə bağlıdır. Xalçalarda istifadə edilən rənglər təkcə rəngarənglik, göz oxşamaq üçün deyil, eyni zamanda insanların sağlamlığına, əhval-ruhiyyəsinə də təsir edir.

Açar sözlər: xalça, rəng, qırmızı, qara, ağ

Symbolism of Colors İn Azerbaijan National Carpets

Abstract

Azerbaijani carpets reflect all the beauty of the colorful nature of our country - the blue of the sea and sky, the greenery of the forests, the white peaks of the mountains and the colorful slopes. When we look at the carpet, first of all, the colors stand out. When you pay attention to the idea of carpets, it becomes clear that each color used here has an idea. For example, red, blue, and sugar are symbols of fire, water, and earth. If we travel to carpet schools one by one, we can see that along with patterns, color shades also change. Guba group carpets covering the north-eastern zones of Azerbaijan are distinguished by a pleasant color harmony. Shirvan carpets reflect red grains of pomegranate and sumac, golden-yellow spikes, green velvet meadows. The blue width of the sea, the red color of the fire, the golden colors of the sands are wonderfully combined on the Baku carpets. In the color matching of any carpet, one color occupies a large area above the others. Red is the most widely used color in Azerbaijani carpets. This color embodies happiness, love. Black was mostly used in Karabakh carpets. Black is considered a "bad" color in the Turkic peoples, it would mean death or darkness. Black is the opposite of white in both color and meaning. The white color used in carpets was mainly derived from the natural color of wool. One of the most widely used colors in Azerbaijani carpets is blue and its shades. The sanctity of the color blue in Turkish culture is associated with the belief and worship of the Turkic peoples to the "God of Heaven" and celestial bodies. The colors used in carpets are not only colorful and eye-catching, but also affect people's health and mood.

Key words: carpet, color, red, black, white

Covid 19 Salgını İle Birlikte Artış Gösteren Dijital Bağımlılık Türlerine Genel Bir Bakış

Dr. Öğretim Üyesi Banu SARIBAY
Türk Hava Kurumu Üniversitesi
İzmir Havacılık M.Y.O
ORCİD: 0000-0003-3220-8220

Gamze DURGUN
İzmir Demokrasi Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İşletme Anabilim Dalı, Doktora Öğrencisi
ORCİD: 0000-0003-1878-9196

Özet

İletişim ve bilgi teknolojilerindeki değişimler, dijital teknolojiyi yaşamın merkezi haline getirmiştir. Covid 19 salgını ile evde kalma sürelerinin artması dünyadaki tüm bireylerde internet ve dijital iletişim teknolojilerine olan yönelimi arttırmıştır. İnsanların evden çıkamaması işlerin dijital platformlar üzerinden yapılmasını sağlamış, yeni iş sahaları doğmuş, e- ticaret ve e-alışveriş hacmi hiç olmadığı boyutlara ulaşmıştır. Tüm bunların yanı sıra sosyalleşme, kültür ve sanat faaliyetleri, eğlence ve boş zaman geçirilmesi amacıyla da sosyal ağlarda geçirilen sürelerin, hiç olmadığı kadar üzerine çıkılmıştır. Başlangıçta iletişim gereksinimi kolayca karşılayabilmek ve bireyleri her yerde ulaşılabilir kılmak amacı ile kullanılan dijital iletişim teknolojilerinde gelinen bu nokta beraberinde de birtakım sorunları getirmektedir. Bu bağlamda dijital yerliler, dijital göçmenler, dijital miras, dijital kirlilik, dijital detoks ve dijital yalnızlık gibi daha birçok yeni kavramla tanışırken; bir yandan da kimi yazarlarca dijital bağımlılık, kimi yazarlarca ise e-hastalık olarak ifade edilen sorunlu internet/dijital cihaz kullanımına ilişkin birçok kavramla da tanışmış bulunmaktayız. Çalışmada bu kavramlardan nomofobi, FOMO (Fear Of Missing Out), netlessfobi, siberhondrik, photolurking, selfitis, ego sörfü, youtube narsiszmi, hikikomori fenomeni, wikipedializm ve internet siniri gibi dikkat çeken bazı dijital bağımlılıkların neler olduğuna, hayatımıza etkilerine ve bunlarla başa çıkabilmede dijital iyi oluş becerileri ile dengeyi nasıl sağlamamız gerektiğine ilişkin bilgiler verilerek; farkındalık yaratılması amaçlanmaktadır.
Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Dijital Bağımlılık, Covid 19, İletişim.

Violation of Child Rights: A Case of Child Workers in Wheat and Corn Plantation

Dr. Shabbir Ahmad
University of Agriculture, Faisalabad,
Sub Campus Burewala, Punjab, Pakistan

Dr. Saira Akhtar
Department of Rural Sociology,
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Dr. Nazia Tabasm
Institute of Agri. and Resource Economics,
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Mr. Mohammad Raza
Department of Rural Sociology,
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Abstract

Unemployment, poverty, lack of education, overpopulation, and health care are the major factors that force children to work. An essential task can be performed by the communities in the protection of those children who are at risk, which may comprise reconsideration of social relations and cultural norms that may put children in danger, supporting victims of abuse, challenging offender's behavior, and supporting families to give fundamental needs to their children. The main objectives of this research were (1) to investigate the violation of child rights in the agricultural fields and (2) to explore the level of awareness of the people concerning child rights. The research was conducted in the district of Faisalabad, the Punjab province, Pakistan. District Faisalabad was purposively selected to conduct the research study. For data collection, 220 respondents were randomly selected from two union councils. Data were collected with the help of a structured questionnaire from the randomly selected respondents. The study results have revealed that child labor in the agricultural sector of the Punjab province, Pakistan was a reality. The children were forced to work not only to support themselves but their respective families also. There were numerous reasons which have been identified during the course of the study such as poverty, illiteracy, lack of opportunities, family profession, personal interest on the part of the respondents, tenancy, and feudalism, in the southern part of the Punjab province, etc. Knowing about the fundamental rights is the right of every child, so schools can play a pivotal role in improving the children's knowledge regarding child rights. The trend of harassment (physical and sexual among child laborers must be checked with strict law enforcement.

Keywords: *Child Labor, Harassment, Agriculture Sector, Punjab Province, Pakistan*

Assessment of Smartphone Addiction Among Adolescents and its Impact on Family Life

Dr. Saira Akhtar
Department of Rural Sociology
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Dr. Shabbir Ahmad
University of Agriculture, Faisalabad
Sub Campus Burewala, Punjab, Pakistan

Dr. Nazia Tabasm
Institute of Agri. and Resource Economics
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Qasim Ali
Department of Rural Sociology
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Abstract

Smartphone addiction in teenagers is based on its impact on family life. The dominance of smartphone addiction has differed far and wide across countries as per scales for that addiction. Smartphone plays a vital role in communication all over the world. Generally, this study would instill intuition into the damaging side of communication innovation and technology, and the effects, mobile phone over student's activities. Smartphone addiction impacts consist of mental problems, physical harm, and problematic behavior. Peril predictors include parental smartphone addiction, Internet addiction to gaming, and panic about missing out. Methodological limitations include the absence of a standard smartphone addiction sorting and the dependence on self-report questionnaires that often do not contain time spent on smartphones and the nature of smartphone use as well as likely essential mechanisms for instance social and anxiety. In addition, much research is cross-sectional, so the course of effects cannot be determined. the foremost objective of the research was to discover the complications of mobile phone obsession amongst adolescents. The various research studies has shown that the Android/smartphone usage among adolescents is going up sharply in each day, albeit we may not determine that the subject matter is habituated to their cell phones, we may summarize that overwhelming handling of mobile phones create worsening condition and lead the youth's life distracted from family interaction, values, and, eventually, from the society. Overall, the results have indicated that sleeping, use of sunglasses, and eye disorder were the main impacts of the smart phone usage as reported by the respondents of this current study. The majority of the respondents reported that they use smartphones mainly for social needs and entertainment purposes. Smartphone usage to pass time was ranked No. 3 as reported by the respondents of this study. The overall results of the study have indicated that change in the behavior was ranked 1st and smoking due to over use of smart phones was ranked 2nd. The study has concluded that the overuse of smartphone was badly affecting the social life of the respondents and it is recommended that the use of smartphones among the adolescents should be regularized.

Keywords: *Smartphones, Family and Social Life, Adolescents, and ICTs*

Challenges in the Effective Utilization of Information Communication Technologies among the Small Farmers

Dr. Saira Akhtar
Department of Rural Sociology
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Dr. Shabbir Ahmad
University of Agriculture, Faisalabad
Sub Campus Burewala, Punjab, Pakistan

Dr. Nazia Tabasm
Institute of Agri. and Resource Economics
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Iram Arshad
Department of Rural Sociology
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan
skylark.ahmad@gmail.com

Abstract

Information communication technology promotes knowledge sharing among researchers, extension staff, and farmers, as well as enabling information flows by linking rural agricultural communities to the Internet both in terms of assessing information and providing local content. ICT in agriculture is a modern area that focuses on developing agriculture and rural growth. it requires the introduction of novel ICT applications in rural areas more attention has been paid to ICTs to further utilize these technologies for the dissemination of knowledge and information and the delivery of educational services to farmers. And effective and productive agricultural system needs to benefit from efficient and up to date information and also use the power of ICTs. The present study was conducted in district Toba Tek Singh. This study was quantitative in nature. Simple random sampling was used for area selection and one tehsil was randomly selected from Toba Tek Singh district. From this tehsil five villages were selected. From each selected village 30 respondents word selected through simple random sampling technique. Total 150 respondents were selected from selected areas data was collected through interview schedule. Collected data was analyzed by using SPSS. descriptive and inferential statistics was used to interpret the data. The major result of the study indicates that 39.3% of the farmers agreed with the fact that there is a lack of experience that is found in our society. It concludes that specific group of farmers who have electricity problems in the development of ICT. On the contrary 57 out of 150, 38.0% of the farmers agreed on this fact that there is an electricity problem that found in our society. The study concludes that effective measures should be taken to enhance the utilization of ICTs among the farming community.

Keywords: Challenges, ICTs, Small Farmers, Punjab, Pakistan

Impact of COVID-19 on Industrial Labor Livelihood in District Faisalabad

Dr. Naima Nawaz
Department of Rural Sociology
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Dr. Shabbir Ahmad
University of Agriculture, Faisalabad
Sub Campus Burewala, Punjab, Pakistan

Dr. Abdul Rehman Shahzad
Department of Rural Sociology
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Mr. Saeed Ahmad Zaman
Department of Rural Sociology,
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Abstract

The COVID-19 was traced on 17th November 2019 in China the first case was reported in 31st December 2019 in the China city Wuhan province Hubei. The COVID-19 pandemic is a global pandemic virus which is severe affected on acute respiratory system in human being. The out- break was spread all over the world in late January 2020. In Pakistan the first case of COVID-19 was reported by the ministry of health on 26 February 2021in Karachi. On 18th March 2020 the out-break spread all over the country. To control the separation of the virus putted the lockdown all the countries. The pandemic has raised the number of issues in Pakistan, but the major issue faced the socio-economic issues in Pakistan. The out-break disease of COVID-19 has severely affected on Pakistan economy. On a large-scale Industries was closed and labor was unemployed. The major victim of the COVID-19 out-break are micro small and medium size industries. Many employed of the industries administrator and laborers are unemployed. The COVID-19 has created negative impacts on the livelihood of the Pakistan population. Many employed laborers was lost their job. The purpose of the study finds the economic issues of industrial labors in the period of COVID-19 in the District Faisalabad Punjab. This study will also identify the impacts of COVI-19 on the lives of the industrial labor. The data will be collected from different industrial labors in District Faisalabad. 150 respondents will be selected from the different industries of Faisalabad. Data will be gathered through interviewing schedule. Data will be analyzed by using statistical techniques.

Keywords: COVID 19, Industrial Labor, Livelihood, Punjab, Pakistan

Socio-Economic Impacts of COVID-19 on Families in Faisalabad City

Dr. Naima Nawaz
Department of Rural Sociology
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Dr. Shabbir Ahmad
University of Agriculture, Faisalabad
Sub Campus Burewala, Punjab, Pakistan

Dr. Ejaz Ashraf
Department of Rural Sociology
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Hafsa Kalsoom
Department of Rural Sociology
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Abstract

On late 2019, cases of COVID-19 were reported in Wuhan, China. This deadly disease confirmed when new cases emerged, with the passage of time cases spread rapidly in the world and it became a pandemic. On January 30, 2020, the World Health Organization (WHO) stated the coronavirus epidemic as the sixth public health emergency of international concern. On February 26, 2020, the first case of coronavirus was recorded in Karachi. With the passage of time the cases were increased. However, Pakistan government decided to impose lockdown in the country. Lockdown and social distancing have great effect on country's economy and societal structure. Since the outbreak of the COVID-19 pandemic, a lot has changed in the family's lives. In this research, the researcher will be analyses the socio-economic condition of the respondents. In the end, the researcher will be recommended policies for the rehabilitation of affected people. This study was conducted in district Faisalabad. This study was quantitative in nature. The total number of people who took part in this study was 120. Data were collected from Tehsil Faisalabad. In Tehsil Faisalabad two union councils are selected. From these councils 2,2 colonies were selected and 30 respondents were selected randomly from each colony. Descriptive statistics such as simple frequency, percentage were used. Also, bivariate analyses were used to test the level of association between the selected variables.

Keywords: Socio-economic, Impact, COVID-19

Youth Perception about Fast Food Consumption: A Study of District Faisalabad

Dr. Naima Nawaz
Department of Rural Sociology
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Dr. Shabbir Ahmad
University of Agriculture, Faisalabad
Sub Campus Burewala, Punjab, Pakistan

Dr. Ejaz Ashraf
Department of Rural Sociology
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Marium Ejaz Fatima
Department of Rural Sociology
University of Agriculture, Faisalabad, Punjab, Pakistan

Abstract

This study purpose was to find out how young people felt about eating fast food. The word “Fast food” 1st introduced within the Merriam-Webster wordbook in 1951. Nowadays, youth generation are pursuing fast-food because they are inexpensive and tastes good often made with cheaper ingredients which have low nutrient values and minerals prepared in short time. But fast -food outlets charged fixed prices. The majority of fast-food restaurant patrons are teenagers because it’s a nice place to hang out and chit chats with. But fast food has an adverse effect on youth because they contain higher amount of ingredients and artificial chemicals to taste them well. It’s necessary to realize the impact on their health and nutrition as a result of fast food. Pakistan's second-largest industry is fast food. A trend of consuming fast food in Pakistan is increasing almost 21% annually. The focus of this research is to look at how young people think about fast food and what variables encourage them to eat it. A deeper knowledge about the human behavior and psychological aspects related with the consumption of fast food and the development of prospective interventions. This analysis was conducted out in the district of Faisalabad. Quantitative study was conduct. The respondents of the study are youth. Youth is easily available in higher educational institutions. The University of Agriculture, Faisalabad was selected conveniently from the selective district; three faculties were selected randomly. A sample of 120 (40 from each faculty) Respondents was selected through a random sampling in this study. The researcher prepared an organized questionnaire was used as data collection tool. Data was collected through interviewing survey. The SPSS was used for statistical analytical. Thesis. Some important outcomes are the majority (28.3%) prefer fast food to continental food. Majority (37.5%) agrees that high blood pressure is caused by fast food, (38.3%) strongly agrees that obesity is largely caused by fast food, (31.7%) agree that they face indigestion problem, (40.8%) agree that fast food causes major health problem, (27.5%) agree that they prefer fast food to home cooked food, (47.5%) agrees that fast food is a key risk factor for poor nutrition, (45.0%) agrees that they prefer fast food at your work place, (31.7%) agree that they addictive to fast food, (50.0%) agrees that they prefer fast food because of taste.

Keywords: Youth Perception, Fast Food Consumption

Özel Öğretim Kurumlarındaki Temel Eğitime Yönelik Çalışmaların İncelenmesi

Dr. Ramazan ÖZKUL
Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Dr. Dilek KIRNIK
Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Özet

Özel öğretim kurumları, Millî Eğitim Bakanlığının denetlediği ve Türk Millî Eğitiminin amaçları doğrultusunda nitelikli eğitim yapmak, öğrencilerin gelişimine fırsat ve imkân verecek yatırımlar ve hizmetler yapmak üzere gelir sağlayabilirler (625 sayılı kanun, madde-2). Her derece ve türdeki özel öğretim kurumlarının açılış ve işleyişiyle ilgili esaslar özel eğitim kurumları yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Dünyada meydana gelen değişim ve gelişmelerle birlikte ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün topluma kazandırılmasında özel sektörden yeteri kadar yararlanılması gerektiği ifade edilebilir (Parlar, 2006). Eğitim üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde özel öğretim kurumlarının işleyişi ve faaliyetlerine yönelik araştırmaların sadece örneklem olarak ele alındığı görülmektedir. Bu çalışmaların birçoğu da sınavlara öğrenci hazırlayan daha çok ortaokul ve lise kademelerini ön plana çıkaran çalışmalardır. Bu çalışmanın amacı temele eğitim düzeyindeki özel öğretim kurumlarının çalışmalarının öğretmen görüşlerine göre belirlenmesidir. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasına göre tasarlanan çalışmada görüşme tekniği kullanılmıştır. Online ortamda hazırlanan yapılandırılmış görüşme formu 2021-2022 Eğitim öğretim yılında Malatya ilinde görev yapan öğretmenlere açılmıştır. Hazırlanan formda 24 öğretmenden gelen cevaplar incelenmiş ve veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları olarak; özel öğretim kurumları ile ilgili güçlü yönler, zayıf yönler, riskler, tedbirler, yapılan ya da yapılması planlanan çalışmalar, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri ile ilgili olarak temalar belirlenmiştir. Sonuç olarak, özel okulların fiziki yapıları, denetimi, görev yapan öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar, uygulanan müfredat, okullar arası rekabet, ekonomik sorunlar ön plana çıkmaktadır.

Yetenek Yönetimi Üzerine İlkokul Yöneticilerinin Görüşleri

Dr. Ramazan ÖZKUL
Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Dr. Dilek KIRNIK
Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Özet

Yetenek, bir ya da birden fazla konu ya da spesifik alanda, bireyin sahip olduğu içsel, doğal kabiliyettir (APA Dictionary, 2006). Yetenekli işgörenler örgütün yeteneğini oluşturur (Akar, 2012). İşgörenlerin yetenekleri, örgütlerin yüksek performans göstermelerinde önemli rol oynamaktadır (Sinclair, 2004,25). Yetenek yönetimi ile ilgili yapılan çalışmalar özellikle uygulama süreci ve adımları konusunda farklı bulguları ortaya çıkarmıştır. İşgücünün planlaması, yeteneklerin örgüte kazandırılması, yeteneklerin örgüte bağlanması, yeteneklerin geliştirilmesi, yeteneklerin yerleştirilmesi, yeteneklerin yönetilmesi ve yeteneklerin örgütte tutulması genel anlamda yetenek yönetiminde öne çıkan adımlardır (Forman, 2006). Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasına göre tasarlanan çalışmada görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu 2021-2022 Eğitim öğretim yılında Malatya ilinde görev yapan okul müdürlerine yöneltilmiştir. Hazırlanan formda 22 ilkokul müdüründen gelen cevaplar incelenmiş ve veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırma bulgularına göre yöneticilerin görev yaptıkları kurumlara yetenekli personeli çekme, mevcut durumda görev yapan personeli yeteneklerine göre yerleştirme, yetenekleri geliştirme ve yetenekli personeli kurumda tutma başlıklarında görüşler yer almaktadır. Yetenek yönetimi örgütte tüm düzeylerdeki yöneticilerin işbirliği ve iletişimini gerektirmektedir. Araştırma sonuçlarına göre yeteneklerin yönetilmesinde özellikle üst yönetimden başlayarak örgütün tümünün yetenek anlayışı geliştirmelerine bağlı olduğunu göstermektedir. Bu durum yetenek anlayışının benimsenmesine bağlıdır. McCauley ve Wakefield' e (2006) göre yetenek anlayışı özellikle yüksek performans sergileyen örgütlerde yeteneğin önemine duyulan temel inançtır.

Historical And Religious Monuments of Azerbaijan and Armenian Forces

Turan BABASH
PhD. Baku State University
Employee of The State Committee on Religious Associations of the Republic of Azerbaijan

Abstract

Historical and religious monuments occupy an important place among the sources of information on the rich centuries-old history of the Azerbaijani people. Located at the crossroads of different cultures and civilizations, Karabakh is one of the settlements of Azerbaijan, as well as the world, rich in unique-strategically important, archeological, historical-religious, material-cultural monuments. Ancient stone monuments found in Karabakh, one of the world's oldest human settlements, 2 million years old, where the Azykh camp is located, ancient stone box tombs, numerous mounds belonging to the Turkic-Scythian peoples, pagan tombs, Christian monuments-temples, as well as Islamic monuments. Religious monuments are sources that reflect the history, culture, spiritual and religious thinking of the people of Azerbaijan. The existence of different religions in Karabakh, as elsewhere in Azerbaijan, has manifested itself in the culture of construction and religious monuments. The fact that Karabakh is an important territory of the ancient Azerbaijani state - Caucasian Albania (IV century - VIII century BC), as well as the Albanian principalities (IX-XIV centuries) has led to the concentration of many Albanian-Christian religious monuments there. After the spread of Islam in the South Caucasus, many mosques were built in Karabakh. Our people, who respected the religious beliefs of their ancestors, also protected churches and temples. From the beginning of the 19th century, ie from the first days of their resettlement to Azerbaijan, with the help of Armenian patrons, Azerbaijan committed genocides against the local Turkic-Muslims. Armenians continued their xenophobic policies in the First Karabakh War (1992-1994), and during the 28-29 years (1992-2020) occupation, they turned Karabakh into a mono-ethnic territory like in Armenia. Among the victims of the Armenian aggression, along with the Azerbaijani people, were its national and spiritual heritage, countless historical and religious monuments. 128 Albanian temples in Karabakh were Armenianized by falsification, more than 60 mosques, about 200 shrines, more than 900 cemeteries were destroyed and looted.

Keywords: material and cultural heritage, historical and religious monuments, Armenian forgery, xenophobia.

AZƏRBAYCANIN TARİXİ-DİNİ ABİDƏLƏRİ VƏ ERMƏNİ SAXTAKARLIĞI

Özet

Azərbaycan xalqının çoxəsirlik zəngin tarixinin informasiya mənbələri içərisində tarixi-dini abidələr mühüm yer tutur. Müxtəlif mədəniyyətlərin və sivilizasiyaların qovşağında yerləşən Azərbaycanın, həmçinin dünyanın unikal-strateji əhəmiyyətli, arxeoloji, tarixi-dini, maddi-mədəni abidələrlə zəngin məskənlərindən biri də Qarabağdır. Dünyanın ən qədim insan məskənlərindən sayılan, yaşı 2 milyon il olan Azıx düşərgəsinin yerləşdiyi Qarabağdan aşkar edilmiş qədim daş abidələr, antik dövr daş qutu qəbirlər, türk-skif xalqlarına məxsus çoxlu sayda kurqanlar, bütpərəstlik dövrü qəbirləri, xristian abidələri-məbədlər, eləcə də İslam dövrünün dini abidələri Azərbaycanın tarixini, mədəniyyətini, insanlarının mənəvi-dini düşüncə tərzini əks etdirən mənbələrdir. Azərbaycanın hər yerində olduğu kimi Qarabağda da müxtəlif dinlərin mövcudluğu tikinti mədəniyyətində, dini abidələrdə özünü

göstərmişdir. Qarabağın qədim Azərbaycan dövləti – Qafqaz Albaniyanın (e.ə. IV əsr – e. VIII əsr), həmçinin alban bəyliklərinin (IX-XIV əsrlər) mühüm ərazilərindən olması Alban-xristian dini abidələrinin bir çoxunun orada cəmləşməsinə səbəb olmuşdur. Cənubi Qafqazda İslam yayıldıqdan sonra Qarabağda çoxlu sayda məscidlər inşa edilmişdir. Ulu babalarının dini inanclarına ehtiram göstərmiş xalqımız kilsələri, məbədləri də qorumuşdur. XIX əsrin əvvəllərindən, yəni Azərbaycan torpaqlarına köçürüldükləri ilk dövrlərdən ermənilər havadarlarının köməyi ilə Azərbaycan yerli əhalisi olan türk-müsəlmanlara qarşı soyqırımlar törətmişdir. Ermənilər I Qarabağ müharibəsində (1992-1994) də ksenofob siyasətlərini davam etdirmiş, 28-29 illik (1992-2020) işğal müddətində Qarabağı Ermənistandakı kimi monoetnik əraziyə çevirmişlər. Erməni təcavüzünün qurbanları arasında Azərbaycan xalqı ilə yanaşı, onun milli-mənəvi irsi, saysız-hesabsız tarixi-dini abidələr də olmuşdur. Qarabağın 128 alban məbədi saxtalaşdırma yolu ilə ermənileşdirilmiş, 60-dan çox məscid, 200-ə yaxın ziyarətgah, 900-dən çox qəbiristanlıq dağıdılmış, talan edilmişdir.

Açar sözlər: maddi-mədəni irs, tarixi-dini abidələr, erməni saxtakarlığı, ksenofobiya.

The Main Perspectives of Journalism Ethics in the Era of Social Media

Assoc. Prof. Dr. Tarana MAHMUDOVA
Baku State University Faculty of Journalism
Department of International Journalism
ORCID: 0000-0002-2826-1531

Abstract

Today's media environment is heavily permeated with new information-communication technologies (ICT). Since cutting-edge ICT are the main tools in our everyday communication, they transform and shape our views on many things. Social network platforms have become so popular that the term "new media" has been replaced by 'social media'. In addition, new media merges with traditional journalism, which seriously affects the latter. These processes in today's media environment come with many challenges as well. ICT contribute to the swift spread of factually accurate information as well as fake news and 'viral' information. Now everybody has access to new media and can create content. Due to some users' lack of proper education and skills, their activities in new media may lead to paradoxical/controversial situations. Thanks to their features, such as speediness and global accessibility, new media is also frequently used for demonstrating power and sending messages of political content. Therefore, traditional journalism ethics laboriously developed over many decades now face challenges. Today their effectiveness can be argued. This paper seeks to answer questions such as how the new trends in the media environment affect journalism ethics? What are the perspectives of journalism ethics in the era of social media? What factors will determine these perspectives?

Key words: Information-communication technologies; Traditional media; New media; Media Ethics; Challenges

Sosyal Medya Çağında Gazetecilik Etiğinin Ana Perspektifleri

Özet

Günümüzün medya ortamı, yeni bilgi-iletişim teknolojileri (BİT) ile yoğun bir şekilde nüfuz etmektedir. En son iletişim teknolojileri, günlük iletişimimizin ana araçları olduğundan, birçok şey hakkındaki görüşlerimizi değiştiriyor ve şekillendiriyorlar. Sosyal ağ platformları o kadar popüler hale geldi ki "yeni medya" kavramının yerini "sosyal medya" aldı. Ayrıca yeni medya, geleneksel gazetecilikle birleşiyor ki, bu da onu (geleneksel gazeteciliği) ciddi şekilde etkiliyor. Günümüz medya ortamındaki bu süreçler birçok zorluğu da beraberinde getirmektedir. BİT, gerçeklere dayanan doğru bilgilerin yanı sıra sahte haberler ve "viral" bilgilerin hızla yayılmasına katkıda bulunuyor.Artık herkesin yeni medyaya erişimi var ve herkes içerik oluşturabiliyor. Bazı kullanıcıların uygun eğitim ve becerilere sahip olmaması nedeniyle, yeni medyadaki faaliyetleri çelişkili/tartışmalı durumlara yol açabilir. Hızlılık ve küresel erişilebilirlik gibi özellikleri sayesinde yeni medya, güç göstermek ve siyasi içerikli mesajlar göndermek için de sıklıkla kullanılmaktadır. Bu nedenle, on yıllar boyunca zahmetle geliştirilen geleneksel gazetecilik etiği şimdi zorluklarla karşı karşıya. Bugün onların etkinliği tartışılabilir. Bu araştırma, medya ortamındaki yeni eğilimlerin gazetecilik etiğini nasıl etkilediği gibi soruları yanıtlamayı amaçlamaktadır. Sosyal medya çağında gazetecilik etiğine bakış açıları nelerdir? Bu bakış açılarını hangi faktörler belirleyecek?

Anahtar kelimeler: Bilgi-iletişim teknolojileri; Geleneksel medya; Yeni Medya; Medya Etiği; Problemler

Metaverse'e Yatırım Yapılır mı? Bilgiyi Benimseme Modeli Bakış Açısı İle Algılanan Riskin Satın Alma Niyetine Etkisi

Öğr. Gör. Dr. İbrahim Halil EFENDİOĞLU
Gaziantep Üniversitesi
ORCID: 0000-0002-4968-375X

Özet

Metaverse, fiziksel dünya ile dijital dünyayı birleştiren sanal bir evrendir. İnsanlar bu sanal ortamda oluşturdukları avatarları ile sosyalleşebilmekte, oyun oynayabilmekte hatta alışveriş yapabilmektedir. Pazarlama açısından Metaverse tüketicilere gelecek vaat eden ve çok hızlı büyüyen bir alandır. Literatürdeki araştırmaların çoğu metaverse'in kullanılabilirliği konu almakta iken tüketici bakış açısı ile yaklaşımlar azınlıktadır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, tüketicilerin metaverse dünyası hakkında elde ettiği bilginin güvenilirliği ve kalitesinin, kullanışlılığına etkisini, kullanışlılığın bilgi benimseme davranışına ve ve risk algısının da satın alma niyetine etkisini tespit etmektir. Dolayısıyla çalışmada Bilgiyi Benimseme Modeli (IAM) bakış açısından tüketicilerin metaverse yatırımları hakkındaki risk algısı ve satın alma niyeti incelenecektir. Literatür taraması çerçevesinde değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren bir araştırma modeli geliştirilmiştir. Modelde bilginin güvenilirliği, kalitesi ve algılanan risk bağımsız değişken; bilginin kullanışlılığı ve bilgiyi benimseme aracı değişken, satın alma niyeti bağımlı değişken olarak belirlenmiştir. Araştırma için metaverse konusuna ilgi duyan ve yatırım yapmayı düşünen 495 tüketiciden çevrimiçi olarak veri toplanmıştır. Analizlerde AMOS ve SPSS paket programları kullanılmıştır. İlk olarak değişkenlerin temel yapısı için tanımlayıcı istatistiksel analizler yapılmıştır. Daha sonra modelin güvenirliği ve geçerliliği test edilmiştir. Son olarak önerilen modeli test etmek için yapısal eşitlik modeli kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre bilginin güvenilirliği ve kalitesi bilginin kullanışlılığını, bilginin kullanışlılığı bilginin benimsenmesini ve bilginin benimsenmesi de satın alma niyetini pozitif ve anlamlı olarak, algılanan risk ise satın alma niyetini negatif ve anlamlı olarak etkilemiştir.

Anahtar Kelimeler: metaverse, bilgiyi benimseme modeli, algılanan risk, satın alma niyeti

Can I ınvest ın metaverse? The Effect of Perceıved Rısk on Purchase Intent by the Perceptıon of the Informatıon Adoptıon Model

Abstract

Metaverse is a virtual universe that combines the physical world and the digital world. People can socialize, play games and even shop with their avatars created in this virtual environment. In terms of marketing, Metaverse is a promising and fast-growing field for consumers. While most of the research in the literature focuses on the usability of the metaverse, approaches from a consumer perspective are in the minority. In this direction, the aim of the study is to determine the effect of the credibility and quality of the information obtained by consumers about the metaverse world on its usefulness, the effect of usefulness on information adoption behavior and the effect of risk perception on purchase intention. Therefore, in this study, the risk perception and purchase intention of consumers about metaverse investments will be examined from the point of view of the Information Adoption Model (IAM). Within the framework of the literature review, a research model

was developed that shows the relationship between the variables. In the model, the credibility, quality and perceived risk of the information are independent variables; information usefulness and information adoption were determined as the dependent variable, while the purchase intention was determined as the dependent variable. For the research, data were collected online from 495 consumers who are interested in the metaverse and are considering investing. AMOS and SPSS package programs were used in the analysis. First, descriptive statistical analyzes were made for the basic structure of the variables. Then the reliability and validity of the model were tested. Finally, the structural equation model was used to test the proposed model. According to the findings, the credibility and quality of the information affected information usefulness, the usefulness of the information affected the adoption of the information, and the adoption of the information positively and significantly affected the purchase intention, and the perceived risk negatively and significantly affected the purchase intention.

Keywords: metaverse, information adoption model, perceived risk, purchase intention

Türkiye'de Şube Bankacılığı: Mevcut Durumu, Performans Göstergeleri ve Geleceği

Dr. Öğr. Üyesi. Adnan GÜZEL
Türk Hava Kurumu Üniversitesi
İşletme Fakültesi, Ankara
ORCID: 0000-0002-0055-712X

Özet

Türk Bankacılığı çok şubeli bankacılığı benimserken, Avrupa'da özellikle 2008 finansal krizinden sonra şube sayısının hızla azaltılmakta olmasına rağmen, Türkiye'de Şube bankacılığı en önemli dağıtım kanalı olarak varlığını sürdürmektedir. Günümüzde bankacılık hizmetlerinden yararlanmak isteyen kurumsal ve bireysel banka müşterileri, kolay ulaşılabilir, hızlı hizmet alabilecekleri ve gelişmiş teknolojilere sahip dağıtım kanallarını tercih etmektedirler. Mevcut sistemde en çok kullanılan bankacılık kanalı olan şubeler artan yoğunluk ile birlikte maliyetlerini düşürebilmek amacıyla şube dışı kanalları (ATM, Internet Bankacılığı, Telefon Bankacılığı, mobil bankacılık vb) desteklemektedirler. Bankacılık sistemi geleneksel bankacılık faaliyetlerinin alternatif dağıtım kanallarına yönlendirirken, değişen şube yapıları ile stratejik pazarlama faaliyetlerine önem vermektedirler. Bu çalışmada, şube sayısındaki azalmada teknolojik faktörlerin, konsolidasyon ve alternatif dağıtım kanallarının gelişmesinin etkisi incelenmekte sektörde şubelerin performans göstergesi olarak şube kanalından sağlanan aktifler, krediler, mevduat, bankacılık hizmet gelirleri ve kâr verileri kullanılarak hesaplanmaktadır. Şube performans göstergeleri bankaların performanslarının ölçülmesinde de kullanılan kritik göstergelerdendir. Bu çalışmanın amacı, Türk bankacılık sektöründe şube bankacılığının mevcut durumu ve performans göstergelerinin 2010-2020 yılları arasında veriler esas alınarak oran analizi yöntemiyle incelenmektedir. Analiz, operasyonel performansın yanı sıra Şube bankacılığının gelişimini ve geleceğini de değerlendirmekte, şube bankacılığının banka faaliyetlerinin gelişimi, bütün birimlerin bankacılık faaliyetlerine erişiminin ve finansal entegresyona önemi açıklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık, Şube bankacılığı, performans göstergesi.

Muhasebe Meslek Mensubu Adaylarının İhbarcılık Niyet ve Nedenlerinin İncelenmesi: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Örneği

Bilim Uzmanı İrem KILIÇ
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü

Bilim Uzmanı Emin KUZKAYA
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü

Doç. Dr. Eymen GÜREL
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü

Özet

Bu çalışma, muhasebe meslek mensubu adaylarının ihbarcılık niyet ve nedenlerinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla kolayda örnekleme yöntemiyle ulaşılan Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde okuyan 371 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak "İhbarcılık Niyetleri Ölçeği" ve "İhbarcılık Nedenleri Ölçeği" olmak üzere iki ölçek kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS paket programında frekans, yüzde, t testi ve ANOVA analizinden yararlanılarak değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda; katılımcıların ihbarcılık niyetlerinin en çok içsel ve en az ise dışsal olduğu; en çok ahlaki ve mesleki değerler açısından ihbarcılık davranışına başvuracağı görülmüştür. İhbarcılık niyetlerinde cinsiyete göre içsel; yaşa göre gizli; öğrenim durumuna göre dışsal ve gizli boyutunda; ihbarcılık nedenlerinde ise cinsiyete göre örgütsel yarar ve misilleme kaygısı; yaşa göre bütün alt boyutlarda ve ölçek genelinde; öğrenim durumuna göre örgütsel yarar ve ahlaki ve mesleki değer boyutlarında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İhbarcılık, İhbarcılık niyeti, İhbarcılık nedenleri, Muhasebe

2019-2021 Sırasında Dünyada Turizm Politikası Alanında Yapılmış Yayınların Bibliyometrik Analizi

Dr. Öğr. Üyesi Zişan Korkmaz ÖZCAN
Süleyman Demirel Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Turizm İşletmeciliği Bölümü

Ayşegül Simge Demircioğlu
Süleyman Demirel Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Doktora Öğrencisi

Özet

Son yıllarda dünyada yaşanan krizler, birçok sektöre olduğu gibi turizm sektörüne de zarar vermiş ve yaşanan krizler özel sektörü, kamu sektörünü ya da sivil toplum kuruluşlarını, tek başına çözemeyeceği şekilde, tüm paydaşları ile etkilemiştir. Özellikle özel sektörün kamunun desteğine ihtiyaç duyduğu covid-19 sürecinde krizin en az zarar ile atlatılmasına yönelik pek çok kamu politikası devreye girmiştir. Bu bakımdan salgından turizm sektörünün fazla etkilenmiş olması uluslararası turizm yazınında kamu politikası uygulaması olarak turizm politikası çalışmalarına daha çok önem verilmesine sebep olmuştur. Bu çalışmanın amacı dünyayı etkileyen bir kriz olarak Covid-19'un olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak amacıyla yapılmış olan turizm politikalarını ele almaktır. Çalışmada bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak Yök akademik, Google akademik ve yöktez veri tabanları kullanılarak, 2 kitap, 1 tez, 3 bildiri ve 64 makale olmak üzere toplamda 70 akademik turizm politikası çalışmasına ulaşılmıştır. Ayrıca analiz yöntemi olarak frekans (f), yüzde değer (%), prizma akış diyagramı ve kelime bulutu kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda en çok yayın yapılan yıl 47 çalışma ile 2020 yılı olurken, 23 çalışma ile 2021 yılı 2. Sırada yer almaktadır. Covid-19 salgınının 2019 yılı aralık ayında henüz yeni başlaması sebebiyle bu yılda turizm politikasına yönelik çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışmaların 54 tanesi Türkçe olarak yayınlanırken 16 tanesi İngilizce olarak yayınlanmıştır. Kelime analizi sonucunda ise en çok kullanılan kelimelerin Covid 19, Turizm ve Pandemi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak bu çalışma ile kamu politikası olarak turizm politikasına yönelik çalışmaların daha fazla olması gerektiği ve krizlerin en az zararla atlatılabilmesi amacıyla tehdit oluşturabilecek etmenlere karşı etkili çözüm yöntemleri bulunabilme ihtimalinin artırılması gerekmektedir.

Yönetim Bilişim Sistemlerinde Siber Güvenlik Yaklaşımları

Hakan AYDIN
İstanbul Topkapı Üniversitesi
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi

Özet

İçinde bulunduğumuz Bilgi Çağında, Yönetim Bilişim Sistemlerinde (YBS) kurumlar ve şirketler için bilgininin en hızlı bir biçimde verinin toplanarak anlamlı bilgiler haline getirilmesi yanında ayrıca siber güvenlik kapsamında güvenli bir şekilde yöneticilere aktarılması önemli bir konu haline gelmiştir. Bilginin güvenli bir şekilde oluşturulmasın ve paylaşılması özellikle organizasyonlar açısından etkin ve anlamlı kararlar alınmasında önemlidir. Çalışmada farklı organizasyonların bilgi işlem ve siber güvenlik departmanlarının araştırılması ve siber güvenlik yaklaşımlarının değerlendirilerek öneriler getirilmesi amaçlanmıştır. Elde edilen sonuçlar, siber güvenlik yaklaşımlarında bilgi güvenliğinin etkin, hızlı ve doğru karar almada, yönetim bilişim sistemlerinde önemli rolü olduğu görülmüş ve siber güvenlik konularının yönetim bilişim sistemleri için kritik öneme haiz bir konu olduğu gözlemlenmiştir.

Potansiyel Muhasebe Meslek Mensuplarının Etik Değerlere Yatkınlıklarının İncelenmesi: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Örneği

Arş. Gör. İlay TİLKİ
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Uluslararası Ticaret ve Finansman Anabilim Dalı

Öğr. Gör. Necati SARCAN
Muş Alparslan Üniversitesi
Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı

Doç. Dr. Eymen GÜREL
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü

Özet

Bu çalışmada potansiyel muhasebe meslek mensuplarının etik değerlere yatkınlıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan 306 öğrenciden kolayda örnekleme yöntemiyle veri toplanmıştır. Araştırmada 16 soru ve üç boyuttan oluşan "Etik Değerlere Yatkınlık Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizi SPSS paket programı yardımıyla gerçekleştirilmiş olup frekans, yüzde, t testi ve ANOVA analizleri yapılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, katılımcıların etik değerlere yatkınlıklarının yaşa göre, sertifika alma durumuna göre ve iş tecrübesi olma durumlarına göre tüm alt boyutlarda ve ölçek genelinde anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bunun yanında katılımcıların öğrenim durumlarına göre ise etik değerlere yatkınlıkları sevgi ve iş birliği boyutlarında anlamlı farklılık göstermektedir. Katılımcıların etik değerlere yatkınlıklarının cinsiyet ve sosyo-ekonomik durumlarına göre ise anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Etik, Etik Değerlere Yatkınlık, Muhasebe

Küresel Ekonomik Yapı ve Pandemi Süreci

Sena ÖZCAN
İstanbul Ticaret Üniversitesi

Özet

Toplum yaşamında iktisadi gerçeğin karmaşık niteliği içinde e tüm belirleyici ögeler birbiriyle bağlıdır o yüzden iktisadı düzen içerisinde her şey bir diğeri üzerinde etki yaratıyor. Küresel ekonomide de bunu çok daha fazla görüyoruz. Küreselleşme de, yeni bir olgu olmayıp son yirmi sene içinde, uluslararası politika ve diplomasi alanında veya bu alana ait akademik çalışmalar içinde çokça kullanılan terimlerden biri olmuştur. Buna rağmen, küreselleşmenin kabul görmüş genel bir tanımı bulunmamakta ve bu terim farklı anlamlarla kullanılmaktadır. Küreselleşmenin, çokça boyutlu bir kavramı olup, tüm boyutlarının karşılıklı etkileşimi sonucunda şekillenmektedir. Covid-19 pandemisi küresel ölçekte önemli dönüşüm ve kırılmalara sebep olup olmayacağı tartışmaları, salgının Çin'in Wuhan kentinin dışına çıktığı an kadar eskide kaldı. Pandeminin küresel bir boyut kazanması, sağlık sektörünün, tedarik zincirlerinin ve ekonomiden sosyal alanlara kadar geniş çapta hayatın her alanını etkiledikçe, küresel siyasette de dönüştürücü etkileri gözlemlemek kaçınılmaz olmuştur. İktisat biliminin yaşamış olduğu en büyük talep şokunun oluştuğu krizlerin başında 1929 yılı Büyük Buhranı gelmektedir. Şuan açıklanan veriler bize Büyük Buhrandan sonra yaşanan en büyük ekonomik daralmanın olduğunu söylüyor.

The Role of Digital Platforms in Effecting The Level of Depression Among People During Covid-19

Mohammed Taghi
Istanbul Aydin University
M.A Student

Abstract

In this research, researcher try to correlate the effects of the usage of social platforms which are the part of digital platforms (Facebook, Instagram, link den, YouTube, Pinterest, snapchat etc.) on the people level of depression (low-self-worth, low-self-confidence, fear and loss of interest in social activities, poor concentration) in this period when depression is on the high level in people due to covid-19. Researcher wants to find out how much the usage of social platforms impact on the people level of depression. In this covid-19 situation, in which people already depressed, researcher want to find out that how social platforms can help to decrease the level of depression among people". Depression is such a situation in which people do different different type of behavior than other days. A depressed people fell unhappy and want to remain alone. The people who face depression have no interest in their surroundings. There are a lot of causes of depression, some of them are associated with biological traits, some people feel depressed due to their cultural attributes, some of them face depression due to their social circle and many people depressed due to family conflicts as well. In this article, researcher talks about the depression that people feels as the result of COVID-19 and lockdown. Researcher wants to analysis his work in terms of the dimension of digitalization. In digitalization, social platforms play a very significant role in effecting the level of depression among people. In some places, it effects positively and in some other cases it effects negatively on people's minds.

Keywords: Digitalization, Social Platforms, Facebook usage, Instagram usage, You tube usage, Digital Interaction, Depression, Loss of interest, Low Self –worth, Poor concentration, COVID-19

Kurumsal Yönetim ve Risk Yönetim İlişkileri

Hicran ATMACA
İstanbul Ticaret Üniversitesi
Sosyal BilimlerEntitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Özet

Kurumsal risk yönetimi, risk yönetimi kavramının alt başlığıdır diyebiliriz. İsminden de belli olduğu gibi, şirketlerin, firmaların vb. yapıların, bünyesinde gerçekleşecek riskleri yönetme sürecine verdikleri isimdir. Her bir kurumun organizasyonu vardır ve bu organizasyonun içerisinde çeşitli departmanları vardır. Kurumsal risk yönetimi kavramı, bu çeşitli departmanların hepsinin genel bir bakışla ele alınmasına verilen addır.Kurumsal risk yönetimi, İşletmelerin kurumsal risk yönetim sistemlerini kurarak etkin şekilde sürdürmeleri ve bu sayede iç ve dış çevre kaynaklı risklerini yönetmeleri rekabet ortamı ile başa çıkabilmeleri ve başarılı olabilmeleri adına hayati önem taşımaktadır. İşletmeler her ne kadar güçlü bir stratejiye, yetenekli ve yeterli işgücüne, etkin işleyen iş süreçlerine ve ileri bir teknolojiye sahip olsalar da zamanla birtakım risklere karşı savunmasız hale gelme olasılıkları her zaman söz konusudur. Bu nedenle etkin işleyen kurumsal risk yönetim sistemlerinin varlığına tüm işletmeler ihtiyaç duymaktadır.

Küreselleşen Dünyada Gelir Adaletsizliği

Çağlar AKAR
Kocaeli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ABD
Doktora Öğrencisi

Özet

Küreselleşmenin gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler üzerindeki etkisi hakkında birçok tartışma bulunmaktadır. Bir grup küreselleşmenin sağladığı serbest ticaret imkanlarıyla gelişmekte olan ülkeler için imkanlar sağladığını düşünse de, bunun tam aksini düşünen aynı büyüklükte zıt bir görüş de bulunmaktadır. Bu iki farklı yöndeki görüşe ilave olarak; küreselleşmenin etkilerinin devletin kurumlarının kapasitesine bağlı olduğunu düşünen görüş de akademik literatürde önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmada; dünya çapında uygulanmakta olan küreselleşme politikalarının küresel eşitsizliğe katkı sağlayıp sağlamadığı irdelenmektedir. Bu bağlamda, küreselleşmenin gelir eşitsizliğine olan etkisi incelenmiş olup, farklı görüşler arasındaki ayrışmalar ortaya konulmuştur. Yapılan araştırma sonucunda küreselleşme sürecinde tüm gelişmekte olan ülkelerin aynı ölçüde faydalanamadıkları değerlendirilmektedir. Küreselleşme sürecinin Çin gibi sınırlı sayıdaki ülke için olumlu sonuçları olmasına rağmen, Afrika kıtasındaki gelişmekte olan ülkeler için aynı sonuçların gözlemlemediği ve buna ilave olarak küresel piyasa ile mücadele imkanlarının azaldığı değerlendirilmektedir. Bölgesel olarak yaşanan başarılı kalkınma süreçleri, küresel bağlamda aynı etkiyi göstermemektedir ve geride kalan ülkelerde gelir eşitsizliği daha ciddi boyutlara ulaşmaktadır. Kalabalık nüfuslu Çin'in yakaladığı yüksek ivmenin, geride kalan Afrika kıtası ülkelerine yönelik ilginin azalmasına sebebiyet verdiği, bu gibi geride kalan ülkelere yönelik kalkınma politikalarına tekrar ağırlık verilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Gelir Eşitsizliği, Yoksulluk, Gelişmekte Olan Ülkeler

Income Inequality in Globalized World

Abstract

There are many debates abaout the impacts of globalization on developed and develeoping countries. Although a group thinks that globalization provides opportunities for developing countries with free trade opportunities, there is also equally opposed views. In addition to these two different views, the view that thinks that the effects of globalization depend on the capacity of the state institutions also occupies an important place in academic literature. In this research, it is examined whether the globalization policies being implemented around the world contribute to global inequality. In this study, the effects of globalization on income inequality has been examined, and the divergences between different views are revealed. As a result of the research, it is evaluated that not all developing countries benefit equally in the globalization process. Although globalization process has positive results for a limited number of countries such as China, the same results are not observed for the developing countries in the African continent, and in addition to this, the opportunities to struggle with the global market are reduced. Successful development processes experienced regionally do not have the same impact in the global context, and income inequality in the countries that lag behind is becoming more serious. The high momentum achieved by the crowded population of China has led to a decrease in the interest towards the African continent countries, and the need to put emphasis on development policies towards such countries behind is emerging.

Key Words: Globalization, Income Inequality, Poverty, Developing Countries

Pandemi (Covid-19) Sonrası Tüketici Davranışlarındaki Değişim ile İlgili Bir Derleme Çalışması

Senem SOYDAN
Altınbaş Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Doktora Öğrencisi
ORCİD: 0000-0002-7975-183X

Özet

Covid-19 salgını Aralık 2019 senesinde Çin'de ortaya çıkmış ve oradan tüm dünyaya yayılmıştır. Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Mart 2020'de salgın "pandemi" olarak açıklanmış, ülkelere önlem almaları adına çağrı yapılmıştır. Salgının başladığı ilk günden bu yana sayısız vaka ve ölüm, hastalığın ciddiyetini ortaya koymakla birlikte yaşamı büyük ölçüde etkilemiştir. Salgınla alınan korunma önlemleri yaşamı sosyal, ekonomik, kültürel ve hatta siyasi açıdan etkilemiştir. Bu etkiler arasında "tüketici davranışları" da yer almaktadır. Tüketiciler salgınla birlikte özellikle acil ihtiyaçlara, online siparişlere yönelmişlerdir. Salgın döneminde yapılan araştırmalar tüketicilerin bu dönemdeki satın alma davranışlarının değiştiğini göstermektedir. Bu çalışmada yerli ve yabancı literatür araştırmalarına dayanarak Covid-19 sonrası tüketici davranışlarındaki değişimleri konu edinmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Pandemi, Salgın, Satın Alma, Tüketici, Tüketici Davranışları.

A Revıew on The Change in Consumer Behavıor After The Pandemıc (Covıd-19)

Abstract

The Covid-19 epidemic emerged in China in December 2019 and spread to the whole world from there. The epidemic was declared as a "pandemic" by the World Health Organization on March 11, 2020, and countries were called to take precautions. Since the first day of the epidemic, countless cases and deaths have shown the severity of the disease, but have greatly affected life. The protection measures taken with the epidemic have affected life socially, economically, culturally and even politically. Among these effects is "consumer behavior". With the epidemic, consumers have turned to online orders, especially for urgent needs. Researches conducted during the epidemic period show that the purchasing behavior of consumers during this period has changed. This study focuses on the changes in consumer behavior after Covid-19 based on domestic and foreign literature research.

Keywords: Covid-19, Pandemic, Epidemic, Purchasing, Consumer, Consumer Behavior.